

Inledning

Kära faster Ingegärd

Inte vet jag vad som gjorde att jag bara några veckor innan du lämnade livet, plötsligt bestämde mig för att sammanställa ditt stora forskningsmaterial om släkten. Något större intresse för detta har jag inte haft tidigare. Inte kunde jag veta att du snart skulle gå bort. Det var för drygt ett år sedan.

Det var länge sedan du och jag hade kontakt. Vi har inte talat med varandra på cirka 10 år tror jag. Då sågs vi hemma hos din syster, eller var det kanske den gången vi träffades hemma hos mina föräldrar? Den sjukdom du drabbats av, Alzheimers sjukdom, hade då blivit påtagligt märkbar och vi tappade kontakten med varandra. Sjukdomen innebär bland annat minnesförluster.

De upplevelser du skrivit ner och det oerhört omfattande material som jag tagit del av, har fått mig att se dig på nytt. Jag förstår varför du fick en enorm drivkraft. Att hitta så mycket om släkten måste vara mycket stimulerande. Men när hade du tid? Av dina anteckningar ser jag vilket stort arbete du lagt ner på att forska. Du har ju inte bara samlat material om "Lefflarna", som utgår från faderssidan. Det finns även material på moderssidan. Materialet är försett med innehållsförteckningar och källangivelser. Jag har tagit del av hur du tänkte att materialet skulle sammanställas.

Vad jag kan förstå började ditt arbete med allt detta redan i början av 1960-talet. Dina senaste anteckningar verkar vara från 1975. Senast insatta tidningsurklipp är från 1981, men verkar inte ha direkt samband med övrigt material. Du har antecknat att du i slutet av 1940-talet sökte en gård som ägts av min farfars farfars far, Abraham Leonard Leffler.

Min ambition har varit att sammanställa materialet och trycka upp det. Det skulle kännas otillfredsställande att låta allt ditt arbete gömmas undan. Förresten - när jag väl hade börjat så kunde jag inte sluta. Det fanns ingen återvändo. Jag förstår nu att du tyckte detta var spännande och roligt - och jag, jag har ju fått nästan allt serverat på ett fat. Emellertid kommer jag inte att sammanställa materialet exakt som du tänkt. Det skulle bli oöverstigligt för mig. Men jag har gjort vissa kompletteringar själv.

Jag har kommit på att Hans Lefflers porträtt på Dylta inte är stamfadern, som flera av oss tidigare trott. Det berodde på att dina forskarslutsatser ledde fram till det. Hans Leffler, vars porträtt finns på Dylta är samme Hans som hade tomt på Kungsgården i Arboga. (Se generation 2). Han efterlevdes troligen enbart av döttrar, vars barn och barnbarn osv tog över Dylta. Så småningom har Dylta stannat i släkten Åkerhielms ägo. Denne Hans Lefflers efterlevande, som utgjordes av döttrar, bär ju inte namnet Leffler! Alltså kan inte vi som nu heter Leffler ha honom som stamfar. I några anteckningar som du gjort, ser jag att du också varit osäker på om denne Hans verkligen var vår stamfar. Stamfadern heter Hans Leffler. Hans Leffler på Dylta är en av stamfaderns söner, med samma namn. Det fick jag bekräftat sommaren 1993 när jag besökte Linköpings bibliotek, där du forskat 20 år tidigare. Jag slog upp en senare utgåva av Svenskt Biografiskt lexikon, än den som fanns på 1970-talet.

"Lefflerska huset" kommer att tillställas de släktingar jag har adresser till. Alla är kanske inte intresserade nu, men kanske senare? Överexemplar kommer att finnas i begränsad omfattning. Originalmanus kommer att finnas både i svartskrift och på diskett, för framtida kompletteringar. Skriften är inte klar, utan får ses som en första utgåva.

Ditt material, Ingegärd, och mina kompletteringar, kommer tills vidare att finnas antingen hos mig, eller min faster Margareta Karlsson i Vallentuna (generation 12), och originalet till släkttavlan som din farfar (min farfars far) gjort kommer att finnas hos mig eller min far Bo Leffler i Norrköping (generation 12). Se även förteckning, som bilägges.

Stockholm i mars 1994

Inga Leffler Gelotte
din brorsdotter
(generation 13)

Jag fortsätter med att låta dig komma till tals Ingegärd!

Förord

"Hur kommer man på idén att forska i släkten? Särskilt när man, som i vår släkt, har alla anfäder bakåt väl ordnade i Svenska Ättartal och Svensk Släktkalender. Det var nog den broderade tavlan föreställande Ämtöholm, en gång sydd av antingen Anette Justine Brunbeck eller ev Charlotta Mathilda Waernmark, som gav impulsen. Tavlan fick jag i arv när vår far dog, och är en verklig raritet. Många frågar om den. Och jag ville ta reda på allt om den."

"Var låg detta Ämtöholm? För många år sedan hade Ruth Leffler (generation 11), gift Meck, sagt mig att det låg på vägen till Gamleby. Jag hade också sökt det på vägen från Kisa mot Gamleby 1947-1948, men ej funnit gården. Nu började jag efterforskningen i en kartbok i vår bil och fann att gården ligger på vägen från Åtvidaberg till Gamleby, strax före Laxtorp vid sjön Ämten. Vi for förbi på väg hem från vår stuga en dag. Faster Anna (generation 10) hade en liten naiv målning över Ämtöholm och gården känns fortfarande igen trots att minst 100 års tid förflutit från den tiden den målades. Även på den broderade tavlan känner man igen huset fast trädgården är mycket romantiserad."

"Så hade jag kommit igång och snart fann jag att det ena gav det andra. Här har jag nu försökt samla allt till - som jag hoppas - glädje för släkten, särskilt de unga som inte fått höra berättas om t ex Ämtöholm av faster Anna, d v s vår fars faster Anna Leffler."

"Snart fann jag uppgifter om Ämtöholm i bokenoch fann att Abraham Leonard Leffler ägt gården 1827 - 1852. Nu var intresset riktigt väckt och jag började hoppas att få veta litet mera om mina förfäder än namndata, yrke och levnadsårtalet. Jag har haft tur och funnit mycket. Till att börja med har jag samlat in så mycket jag kommit över på Linköpings Stifts- och landsbibliotek som också hjälpt mig att låna från andra städer. Dels har jag kopierat mycket, dels gjort direkta avskrivningar ur böckerna och samlat uppgifterna under varje person."

"Vår farfar, Karl Leonard Leffler (generation 10), var också intresserad av släktforskning. Tyvärr var jag endast 14 år vid hans frånfälle. Min far var inte speciellt intresserad av släkten. Dock hade vi hemma en kopia av farfars originaltavla föreställande Sven Hansson Leffler d y (generation 6)."

"Tavlan gjorde ett outplånligt intryck på mig som barn. Man tyckte han såg på en var man befann sig i rummet. Men han såg vänlig ut och var intressant med sin allmogeperuk.

Dessutom var han lik min far (eller tvärtom). Man frågade mig som liten: vem är det där? - och pekade på tavlan. Svaret blev ett lätt frågande - pappa?"

"Svenska Släktkalendern var tidigt intressant läsning. Dock hade jag som tonåring ingen aning om att Svenska Ättartal fanns."

"En dag senvintern 1973 hände något. Vi var alla 4 syskonen i generation 12 (Karl Gustaf Lefflers barn) samlade hos Bo och Irma på inflyttningsparty i deras nya hus. Alla väntade med spänning på att jag skulle lägga märke till några stora papper, som var uppfästa på hallväggen. Så småningom begrep jag att det var något speciellt med dem, ty alla viskade: 'skall hon aldrig se på dem', jo jag tittade till slut - och vad fann jag! En hel släkttavla på 5 stora blad. Bo och Irma berättade att de funnit dem när de hjälpte vår moster Edit Hertzman att flytta." "Men hur hade dom undgått oss vid bodelningen efter vår far?"

"Ja, vi funderade. Vår moster Edit Hertzman hade hushållat åt honom en del år, när han var änklings. Vi hade därför inte gått igenom alla garderober i våningen, ty hon disponerade en del av dem." "Varför har vi aldrig fått se detta?" "Det får vi aldrig veta. Alltnog, nu finns 1 kopia härav hos oss 3 andra syskon och Bo Leffler har kvar originalet. Bland några papper efter farfar finns ett brevkort med adress till Elgenstierna som tydligen varit behjälplig med dess tillkomst."

"Det är ganska egendomligt att det i många generationer endast till slut fanns en son kvar att föra namnet vidare utom i generation nr 5. Där finns Hans Svensson Leffler och Daniel Svensson Leffler, senare adlad Lagersparre m fl. Namnet ändrades till Reutersköld av änkan. Denna Daniel Leffler - vår släkts "svarta får", men otroligt intressant att stifta bekantskap med, blev alltså släkten Reuterskölds stamfader. På grund av utrymmesskäl kan inte denna släktgren tas med i denna släktbok, ty den Reutersköldska släkten är talrik och vitt utgrenad numera. I generation nr 7 har vi åter 2 bröder som för namnet vidare. Här har släkten delats i äldre och yngre grenen. Den yngre grenen börjar med Aron Leffler, född 1765. Kontakt finns numera inte mellan grenarna. Men min farfar hade kontakt med Hjalmar och Florrie Leffler, vilka även jag en gång gästade i min ungdom, liksom Emelie i Rotebro."

"I generation nr 11 har vi åter 2 bröder med söner nämligen Karl Gustaf och Sven. Åter får vi 2 nya grenar. Likadant med Karl Gustafs söner Lars och Bo. Margareta Lefflers, gift Karlsson, son Lasse har år 1974 antagit släktnamnet Leffler. Här får vi en helt ny Lefflersläkt eller gren."

"Jag överlåter åt syskonbarn eller deras barn att fortsätta där jag slutat. Fyll åtminstone i formulären med persondata. Helst borde någon i varje generation komplettera släktboken". "Jag skulle gärna sett att den trycks men tror inte att kostnaderna kan täckas, ty upplagan bleve ganska liten....."

Linköping i mitten av 1970-talet

Ingegärd Kallerdahl, född Leffler
(generation 12)

Kommentar

När jag läste det här för drygt ett år sedan, handskrivet av Ingegärd, kändes det som om

hon talade direkt till mig. Det var en egendomlig känsla, jag aldrig varit med om förut. Jag hade ju ingen aning att hennes planering av materialet var så långt kommet, eller att materialet var så omfattande, när jag övertog det av min faster Margareta i Vallentuna.

Inga Leffler Gelotte

Uppläggning av skriften

Denna skrift är upplagd med utgångspunkt från männen i Lefflerska släkten.

Ingegärd hade delat in arbetspärmen i generationer. Något annat sätt kan jag inte komma på. Jag har valt att under varje generationsnummer, som utgår från stamfadern Hans Leffler, även skriva om syskon, maka och hennes släktingar i den mån det finns uppgifter. En del av dessa släktingar har därför egentligen ett annat generationsnummer än det de återfinns under. Det skulle vara värdefullt att få in ytterligare kompletteringar och berättelser.

Om den här skriften skulle innehålla en fullständig redovisning med alla grenar på släkträdet, då skulle det bli en oändlig bok, omöjlig att överblicka. Släkten finns dokumenterad på fem stora ark upprättade på 1920-talet, med underlag som min farfars far, Karl Leonard Leffler hade. På arken finns uppåt 1000 personer namngivna och två stamgrenar (eller vad man ska kalla det) från generation 5 finns med; Leffler Reutersköld och Leffler. Även den nämnda sk yngre grenen som börjar i generation 7 (Johan Gustaf Lefflers halvbror Arons släktingar) finns med. Denna forskning tycks vara gjord med utgångspunkt från stamfadern, men tre av hans söner saknas. De togs nog inte med för att det är konstaterat i Svenska Ättartal att det inte finns nu levande släktingar efter dem. (Med det menas att släktens namn inte förts vidare). Sonen Joens släktingar redovisas på såväl son som dottersidan. Det innebär att det finns en massa för oss främmande namn på arken. Endast en liten del av släkttavlan inrymmer släktnamnet Leffler. Kan nämnas att på dottersidan finns Johan Tobias Sergel bland annat. På denna släkttavla saknas uppgifter om dem som är födda de senaste 70 åren drygt.

Personredovisningen / berättelserna i denna skrift börjar med min farfar, generation 11 (en ännu ofullständig, kortfattad uppdatering av generationerna 12-14 läggs som bilaga) och går sedan bakåt i tid till generation 1. Hans Leffler, generation 1, är den person som gått att spåra längst bakåt i tiden, boende i Sverige. Jag har föreställt mig att det med denna uppläggning ska gå lättare att orientera sig i tid, när man läser om de olika personerna.

Personerna skrivna med versaler är mina manliga släktingar i rakt uppstigande led. Mellan släktgrupper inom varje generation, har jag streckmarkerat. Varje grupp är syskon. Även några sysslingar finns med. Jag har inte konsekvent angivit exakta källor, utan valt att upprätta en källförteckning efter personpresentationerna. Ibland framgår källan av texten. Ociterad text är min egen text.

Först en kort genomgång av tidigare generationsled:

Generation 1 - 10

Äldste kände stamfadern Hans Leffler (generation 1) hade (minst) fyra söner; Daniel Hansson, Simon Hansson, Joen Hansson och Hans Hansson d ä (generation 2). Vi som bär namnet idag är ättlingar av Joen.

Joen Hanssons (generation 2) son, skutskepparen

Hans Joensson (generation 3) hade sönerna:

Hans Hansson d y (generation 4), bryggare i Stockholm, död 1690 vars släktgren utdog i början av 1700-talet och Sven Hansson d ä, (generation 4) änkedrottning Hedvig Eleonoras hovkonditor död 1721. Han hade tillsammans med Maria Danielsdotter Myliander 15 barn, därav 9 söner. Från de två äldsta; Hans och Daniel, härstammar nu levande ättlingar.

Hans Svensson (generation 5) f 1683 var sockerbagare i Stockholm. Han var gift med Maria Holm. Brodern Daniel Svensson Leffler (generation 5) 1685-1749 kunglig räntmästare, adlades Lagersparre. Senare ändrades namnet till Reutersköld. Här är första delningen av nu levande släkt.

Hans Svensson och Maria Holm fick sonen Sven Hansson d y, (generation 6) f 1712. Sven Hansson d y var ordinarie lantmätare och dog 1771. Han var gift två gånger.

Sen är det slut med son-benämningarna efter förnamnet. Efternamnet har hängt med hela tiden - även om jag inte här skrivit ut det.

Sven Hansson d y fick sönerna Johan Gustaf (generation 7) 1747-1796 kommissionslantmätare och Karl, också kommissionslantmätare, (med Catharina Elisabeth Sundberg) och Aron (generation 7) 1765-1826 handlande och godsägare (med Brigitta Christina Kihlbom). De hade flera barn.

Johan Gustaf fick sonen Abraham Leonard 1789-1864 (generation 8)
Aron Leffler (generation 7) fick sonen Per Aron 1799-1872, (generation 8).
Här delar sig släkten för andra gången (i vår del) i den äldre respektive yngre grenen.

Sist nämnde Abraham Leonard är min farfars farfars far. Abraham Leonard fick en son; Sven Leonhard (generation 9) 1824-1892. Han fick tre barn. Dessa är:

Karl Leonard min farfars far	(generation 10)
Sköld Gustaf	min farfars fars bror (generation 10)
Anna Mathilda	min farfars fars syster (generation 10)

Informationen ovan är hämtad från Svenska Släktkalendern 1920-21. Som källa anges Svenska Ättartal 1893.

GENERATION 11

KARL GUSTAF LEFFLER (KÅGE) 1895-1957
min farfar

Föräldrar: Karl Leonard Leffler och Gerda Sofia Mattsson

Syskon: Sven Leonard, Karin Maria, (Hans Samuel), Gerda Margareta
(Greti)
Hustru: Eva Elisabeth Sandström 1898-1951
Barn: Ingegärd Elisabeth, Lars Abraham, Eva Margareta, Bo Gustav
Ålder: 62 år, gifte sig 22 år gammal

1895 föddes i Finland
realexamen vid Norrköpings högre allmänna läroverk
praktisk utbildning vid olika verkstäder
Norrköpings tekniska elementarskola
anställd som ingenjör vid Norrköpings filfabrik (sin fars)
1917 vigsel med Eva Elisabeth Sandström (1898-1951)
1918 startade KG Leffler Agentur&Maskinaffär
1934 startade Norrköpings Radioaffär med kompanjon
1939 chef för Norrköpings Radioaffär AB

Personuppgifter:

Från tidningsurklipp:

"Företaget är ett av de ledande i branschen i Norrköping. I Norrköpings radiohandlarförening nedlade ingenjör Leffler ett förtjänstfullt arbete och var bl a ett flertal år föreningens sekreterare. Även Sveriges Radiohandlares Riksförbund hade förmånen att räkna honom som en synnerligen energisk och målmedveten medarbetare. Han var även hög frimurare."

"Ingenjör Leffler var i yngre år idrottsman och som sådan intresserad skidlöpare och gymnast. Dessutom kan nämnas att han tillhörde den första uppsättningen scouter, som fanns i Norrköping."

Lefflerska huset

Huset köptes av Karl Leonard Leffler (min farfars far). Ingen i min släkt har talat om begreppet Lefflerska huset (tror jag), men jag har hört det nämnas. Troligen någon i mina föräldrars vänkrets, eller också någon arbetskamrat på Fastighetsägareföreningen i Norrköping, där jag arbetade en kort tid på 1970-talet.

Bilden på omslaget är tagen i min tidigaste barndom. På bilden finns jag själv med. Första gången jag fick se bilden var faktiskt i december 1992, hemma hos min faster Margareta Karlsson i Vallentuna. När bilden togs fyllde farfar 60 år, och hade då varit änkeman flera år. Farmor dog innan jag föddes. Farfar dog några år senare när jag var sex år.

Jag minns flera tillfällen från farfars våning och övriga huset på Nya Rådstugugatan 24, som bilden är från. Vår familj bodde i en våning längst ner i huset under mina 5-6 första levnadsår. Där föddes också två av mina bröder.

När min farfars far Karl Leonard och farfars mor Gerda båda var döda - ärvdes fastigheten. Den såldes inte förrän efter min farfars död.

När jag var liten skötte min far, Bo Leffler, portvaktssysslorna i huset. Ibland var jag med nere i kolkällaren när han skyfflade kol in i pannan. I källaren fanns också bland annat en tvättstuga. Det var en tvättstuga med en ugn som man eldade i och kokade tvätten ovanpå. Jag minns vedhögar därnere. Där fanns några jättestora träämbor att skölja

tvätten i, och en anordning som man vevade tvätten genom för att pressa ut vattnet. Irma, min mor, varnade oss barn för att gå ner ensam i källaren. Källaren var mörk och ruggig och var inte precis lockande. Troligen hamnade då och då någon "ful" gubbe där och sov ruset av sig. Jag minns att jag tittade med rädsla på dörren till källaren när jag gick förbi, och när jag följde med ner i tvättstugan var jag alltid rädd. Denna tvättstuga, som låg under markplan, sägs ha varit en krog en gång i tiden. Kanske var det därför gamla kunder letade sig dit?

Farfar körde in med sin vinröda Volvo duett på gården genom portvalvet. Någon gång var han barnvakt åt mig och min bror Hans och någon jul firade vi uppe hos farfar. Ett minne jag har är en jul då min faster Ingegärds hundar hade "julklappar" under granen. Det var bland annat pepparkakskissekatter inslagna i papper. Hundarna kunde naturligtvis inte vänta på julklappsutdelningen, utan slet sönder paketen. Vi lekte jullekar kring granen. Bland annat "Björnen sover". Ja, detta var ju lite svårt för mig att förstå. Min kusin heter ju Björn, och han låg inte på golvet mer än en gång.

Det finns många minnen därifrån, fast jag inte var äldre än sex då vi flyttade. Minns t ex att mor och far alltid sov middag mitt på dagen. En gång när de sov middag satt jag kvar vid köksbordet. Jag skulle inte få gå därifrån förrän jag druckit upp mjölken. Där satt jag, sneglade in i sovrummet där de slumrade, men rörde inte mjölken. Jag mådde illa när jag kände lukten av den. Efter middagen kom min mor in och frågade om jag hade druckit upp. Det hade jag inte. Därefter slängde hon ut mjölken och talade inte mer om saken. Det var mycket klokt gjort. Jag har aldrig kunnat dricka mjölk.

När jag fyllde 4 år har jag ett minne då jag satt med en tårta framför mig och några andra barn omkring mig. Farfar stod i hallen och skulle gå och vinkade till mig och sade: hejdå Lill-Inga. Min faster Ingegärds smeknamn var Inga.

Strax innan jag fyllde sex flyttade vi till Repslagargatan till en lägenhet belägen i samma hus som Norrköpings Radio och TV-affär. Den firman startades av min farfar, som inredde lokalerna där.

Horskärr

Några somrar minns jag från Horskärr. Det är ett ställe i Kolmården där farfar hyrde en sommarstuga. Han satt i köket och drack "toddy", eller också var han utanför huset och påtade bland potatisen. I köket fanns alltid kvinnor. Ofta gick man fram till diskbänken och drack en skopa vatten ur hinken, som hämtades från en källa i kohagen. Vägen dit var genom en grind och man balanserade på några träplank som låg på den sankta marken. Fortfarande kan jag höra det klatschande ljudet som uppstod när man balanserade från plank till plank.

Farfar ville gärna skoja med oss som var små och något som han själv tyckte mycket om var att fånga en mellan sina vader och kittlas. Jag minns att jag inte tyckte om det, jag tappade andan och var nog lite rädd för honom.

Jag minns precis stugans planlösning. Skafteriet till vänster när man gick in, köket till höger. Sedan gick man via köket till ett rum och vidare till en veranda. På verandan spelades det bridge ibland. Verandan var belägen på andra sidan huset, sett från ingången. Från verandan kunde man se sjön. Nedanför verandan fanns vinbärsbuskar. Via verandan kom man in till ytterligare ett rum. Det hade varit farfars och farmors sovrum. Där minns jag att jag sov en gång, på två ihopfösta korgfåtöljer.

Faster Ingegärd hyrde en stuga strax ovanför farfar, på en liten kulle. Hennes hundar Ami och Gipsy tyckte jag mycket om. De var ofta kopplade längs en lina där de stod och skällde. Och jag minns en igenvuxen syrenberså.....och "stora stenen".....och mycket mer.

Källor:

- Karl Gustaf Lefflers dödsannons

Eva Elisabeth Sandström (gift Leffler) 1898-1951
min farmor

Föräldrar: Oscar Fredrik Sandström och Emma Andersson
Syskon: Edit Oscara "Dittan", Linnéa Fredrika "Nea"
Make: Karl Gustaf Leffler
Barn: Ingegärd, Lars, Margareta, Bo
Ålder: 53 år

"Flickorna Sandström"

Ingegärds anteckningar:

"Linnéa, Eva och Edit fotograferades hos en fotograf på Kungsgatan. Fotot satt länge uppe och de kallades för de 3 gracerna. Eva var vackrast. Lär ha haft många beundrare enligt Linnéa. Enligt Eva var Linnéa mycket flitigt uppvaktad. Pip-pojken - så kallades han för att han alltid hade pipa i munnen, det vill säga Hilding Höglund. Han hade först bjudit upp Eva på Hultet, men K G Leffler hade då omtalat för honom att Eva var hans flicka och henne skulle inte Hilding bry sig om."

Min farmor Eva, har jag aldrig träffat.

Eva Leffler (född Sandström)
min farmor

Birgit Lintner (kusin till Ingegärd):

"Några tankar om Myrudden som Kåge och Eva hade före Horskärr. Ett betydligt enklare ställe. Glasveranda med kökssoffa = extrabädd och matbord och stolar. Ett stort rum med våningssängar för 4 och så de där två bäddbara fåtöljerna mm. Längs ena gaveln fanns ett långsmalt kök med vedspis. Vilka underbara bullar Eva bakade där. Varje dag fick vi choklad på sängen och en tallrik med smörgås och bulle. Huset låg på sjötomt vid Ensjön. Man åkte dit på vägen mot Västra Husby och tog sedan av på en liten väg vid Kårtorp. Brygga, eka och kanot fanns."

"Rakt över sjön låg "Klippan bergen". Dit rodde vi för att bada och fiska braxenpankor. Kåge, jag och någon mer lade nät: gädda, gös och braxenpankor. Underbara dagar vid sjön. Jag har alltid älskat att fiska, så jag njöt. Braxenpankorna stekte Eva rätt hårt och med färsk potatis från gården intill smakade dom underbart trots alla ben. Ingegärd och jag, samt flera gånger även Signe Lundholm (hon bodde i våningen över mormor Emma på Sandgatan) plockade mycket svamp och ibland blåbär. Ja, dessa underbara dagar och helger på Myrudden och denna gästfrihet. Eva, alltid så glad och omtänksam, som nog hade det rätt jobbigt med sitt stora hushåll. Trots att vi nog fick hjälpa till en hel del. Ja, jag minns med stor tacksamhet."

Linnéa Höglund (född Sandström) 1894 - 1962
min fars moster

"Moster Néa" gifte sig med Hilding Höglund. Jag minns Hilding mycket väl. Han fotograferade mig mycket och gav mig komplimanger när jag var i tonåren och det betydde mycket när man var 18 år. Linnéa dog 1962 och jag låg i min säng när telefonen ringde. Jag grät, för jag tyckte mycket om henne och jag var elva år. Hildings och Linnéas lägenhet på Bellmansgatan i Stockholm minns jag mycket väl hur den såg ut. En gång blev jag inlåst i deras badrum för att jag inte kunde låsa upp dörren inifrån. Varje dag på väg till arbetet - åker jag förbi det huset.

Edith Hertzman (född Sandström) 1900 - 1992

min fars moster

"Moster Dittan" var för mig en rar och vänlig tant. Vi hade inte någon farmor så det var fint att vi hade "moster Dittan", som ju var farmors syster. Men det tänkte vi inte så mycket på då. Hon var änka i många år och bodde i farfars lägenhet när han hade dött. Hon hushållade åt honom när han var änkling och arbetade hos min far (Bo Leffler) på kontoret i Norrköpings Radio&TV-affär. "Moster Dittan" tyckte om att bjuda på middag och vi var många gånger på Nya Rådstugugatan efter det att farfar var borta. När Dittan flyttat från Nya Rådstugugatan var jag uppe på vinden där med min far och Dittans dotter Margit, min fars kusin. Huset skulle rivras och stod tomt för övrigt. Jag höll på att flytta till egen bostad i Norrköping och fick tillfälle att förse mig med några möbler. Där fanns diverse efterlämnade saker. Några käppar lade jag också beslag på. De hade jag nytta av under många år. Det var en speciell doft på vinden. Samma doft som när jag var liten. Vid det här tillfället var jag 20 år.

Emma Sandström "Mormor Emma"

min fars mormor

Henne har jag träffat, men inte fars morfar, Oscar Fredrik. Hans föräldrar bodde ute vid Löfstad slott, där fadern var smed. Oscar Fredrik arbetade på Drags fabriker i Norrköping.

Om man gick från "Lefflerska huset" på Rådstugugatan, förbi badhuset, bort mot "spången" och vidare upp på Sandgatan (som gatan heter på andra sidan strömmen), så kom man till "mormor" Emma. Dit gick vi ofta, Irma (min mor) och jag. På vägen dit, hände det att vi matade fåglarna i parken. Idag bor mina föräldrar med utsikt mot den parken. Badhuset är borta.

"Mormor" Emma bodde på bottenvåningen. Man gick uppmed en grusad gång, med syrenberså till höger. Ingången var direkt till köket. Via köket kom man in i ett rum, där vi drack kaffe. Ett rum fick man aldrig gå in i.

Emma hade nedsatt syn, minns jag. Huset finns inte kvar, men mina föräldrar har en bild på det. När huset revs, flyttade mormor Emma till Norrköpings första servicehus för gamla. Där var vi många gånger och besökte henne. Mormor Emma firade sin 90-årsdag i "Lefflerska Huset" i farfars f d våning, där Dittan bodde efter honom. Emma var då blind, rullstolsburen och hörde dåligt. Hon satt mest tyst, men när det skålades höjde hon glaset och ropade högt: SKÅL!

Gerda Margareta Leffler "Faster Greti" 1896 - 1971

min farfars syster

Föräldrar: Karl Leonhard Leffler och Gerda Sophia Mattsson

Syskon: Sven Leonard, Karl-Gustaf, Karin Maria

Ogift

Ålder 75 år

Greti - pappas faster

Hon kallades "faster Greti" av dem jag hade omkring mig som liten.

Greti ingick mer eller mindre i vår familj under flera år. När vi gjorde utflykter var hon ofta med och Greti var många gånger hemma hos oss på jularna. När hon blev liggande på långvård de senaste åren så brevväxlade jag med henne under en kort tid. Det var under det år jag studerade på Bankskola och tillfälligt bodde hos faster Ingegärd och Åke Kallerdahl i Linköping.

Gretis avskedsbrev till mig:

"Söderköping 12 mars 1971

Kära lilla Inga!

Tack, lilla ungen min, för ditt brev igår. Vad du är rar som tänker på mig. Jag blir så glad åt få brev och snällt av dig att offra tankar på gamla faster. Idag, ja alldeles nyss, besök av kuratorn, som ville tala om att hon varit och hört sig för angående Lennings och plats för mig där men det var inte lovande utsikter, helst vill jag ju ha ensamt rum och det är blott några få.

Jag vill ju helst ha egen vrå så länge det går. Men det är ju inte alls aktuellt just nu, jag har bäst där jag är, om jag får stanna här. Tillsyn och allt jag behöver. Jag hoppas få stanna här med en tid framöver. Så länge jag inte kan klara mig själv i lyan. Jag har ju det bra, även om minnet sviker mig och jag känner mig så dum, när inte tankarna vill följa med i galoppen. Tillbringa livet i rullstol, har nog sina sidor. Man måste beundra Lasse, som ju har många år att se fram emot. Jag har ju endast något år..... " (Lasse = min farbror)
"Jo du, längre kom jag inte den 12 men du får ursäkta att minnet sviker mig, jag fortsätter där jag slutade....fast det redan är denMin ögon vill bara sluta sig och hjärtat strejkade i natt. Det gjorde ont, men när jag fick en tablett, så blev det bättre. Ibland tycker jag att jag dör, men så får jag mer kraft och tar nya tag.

Bara ett piller så blir det bättre.

Ja, inte har jag fått smaka döden så nära förr.....vet det skall komma den tiden när allt alltid försvinner och det blir slut på detta livet. Då vet man att det finns ett hem däruppe.....Fast man inte förstår hur det skall bli en dag så hoppas man och tror att det är en Faderhand som sluter sig om mig och där får man vila ut och tro....Vi veta ju att allt är nåd och trofasthet från Gud, allt är gåvor av Herrens hand. Ja, alltid bara nåd från Herrens hand.

Inte vet jag om du kan finna ut vad jag vill säga, mina tankar och ord äro så dimmiga, men ett vet jag, allt är mening med detta livet.

Min gamla morfar brukade tala om, vad fåglarna sade när de kvittrade, och jag skulle tro det var mening i detta. Nej, nu får jag sluta med det här pratet. Jag skulle vilja prata och tala med dig om detta, ty jag tror att det är mening med allt som sker nu på jorden. Det står i bibeln om man läser den från pärm till pärm. Nu ej mer, men låt oss tala om detta, när vi råkas härnäst - om vi råkas här i tiden.

Nu vill jag gärna sända dig och alla i slakten en sista hälsning, om detta tidsskede är det

sista - jag vet att Gud är mycket nära i allt som sker nu.....
Din gamla faster Greti"

Faster Greti dog i juni 1971. Jag minns när min far svarade i telefonen och vi fick beskedet. Hon hade just fått en önskan uppfylld - att komma till sjukhus i Norrköping. Men där tynade hon bort. Greti var efter en lång tids sjukhusvistelse trött och blev i dålig kondition.

Lite om Gretis liv

Greti hade mycket humor, var ofta glad, och jag tycker att man i brevet kan skymta lite av humorn: "Bara ett piller så blir det bättre".

Birgit Lintner:

"Detta har min mamma berättat (Karin, som var Gretis syster). Fästmannen Per Afzelius - kallad "Per Afze" var lungsjuk och reste för vård till ett sanatorium i Schweiz. Där hade han en historia med någon - också patient. Greti bröt förlovningen och kom i någon religiös kris och for till bibelskola i Danmark. Var sedan föreståndare på K F U K i Helsingborg och ett sommarhem som K F U K hade i Kulla - Asumarstorp."

"När min mormor Gerda bröt ett lårben rätt snart efter morfars död, kom hon hem för att bistå. Innan dess hade hon allvarliga samtal med höjdarna inom KFUK, bland annat Elsa Cedergren, då hon fick höra att hon alltid var välkommen åter om något skulle hända i Norrköping".

"Gerda Leffler dog 1942, dagen före Gerdadagen. Hon hade ju varit krasslig länge, men just då gick allt så fort och oförberett. Hon dog i armarna på Greti och mig när vi skulle se om henne före söndagsmiddagen. Min mamma Karin råkade vara i Norrköping på besök just då. Hon ilade fort ut efter moster Hilma.

Gerdas syster Hilma hörde sedan mitten av 1930-talet till mormors hushåll. När Kåge med familj kom hem efter en färd till landet fick de budet som var även för dem en överraskning."

"Greti hade ett par anställningar i familj, innan hon kom som nattvak på Kolmårdssanatoriet. Vi pratade en hel del under den tid vi bodde i samma hushåll. På 20-talet under Tunnbindargatantiden hade Greti pianoelever."

"Att jag fanns med berodde på att jag bodde hos mormor Gerda från hösten 1939 till våren 1942 då hon gick bort. Jag läste på Lennings till textilingenjör och fick hjälpa Greti ganska mycket med de gamla. Första året hade vi också Leonards syster "faster Anna" i hushållet. Hon dog hösten 1940".

Enligt Ingegärds anteckningar gick Greti en tid i skola i Vadstena. Jag har också ett fotoalbum, som varit Gretis, där det skymtar lite av hennes liv från 1910-1920-talet. Det framgår bland annat att hon arbetade i Arkösund på Tullförvaltningen ett tag. Senare fick Greti en pension ur dödsboet för arbetsinsatserna i föräldrahemmet på Nya Rådstugugatan som pågick utan betalning under många år.

Greti hade oss, sin brors barnbarn som sina, och hon tyckte om att ge oss saker eller en slant då och då. När hon dog, lämnade hon efter sig några saker från sin lilla "lya", en liten etta med kokvrå. Många av dom sakerna fick jag. Det var porslin, husgeråd, linne och möbler. Bordet och skåpet har jag inte kvar och en del porslin har väl gått sönder. Men det finns något varje dag som jag ser på eller använder som varit faster Gretis. Dessa saker

känns lite speciella, trots att de flesta är nötta och gamla, som t ex brödsågen.

Stoppa tiden! Den går så fort! Jag kan ibland höra och dofta huset på Rådstugugatan 24. Vad mycket jag nu skulle vilja fråga om, som jag aldrig gjorde när till exempel Greti levde.

Sven Leonhard Leffler 1890 - 1973

min farfars bror

Föräldrar: Karl Leonard Leffler och Gerda Sofia Mattsson
Syskon: Karl-Gustaf, Karin Maria, Gerda Margareta (Greti)
Hustru: Elin Wilhelmina Zettervall 1892 - 1988
Barn: Hans Leonard 1919-1992, Margit Elisabeth f 1921, Gerda Ann-Marie f 1924, Inga-Britt 1927 ("Birgitta")
Ålder: 83 år, gifte sig 28 år gammal

1890 född i Jössefors
1891 flyttade till Finland
1900? ev gick i skola i Viborg
1900? tillbaka till Sverige
1911 Tekniska elementarskolan, kemitekniska linjen, ingenjörsexamen
praktik Skärblacka Pappersbruk, Loddby Sulfitfabrik,
Grycksbo Pappersbruk
1918 platschef för AB Billingsfors Långeds pappersbruk i Dals-Långed
1918 vigsel med Elin Wilhelmina Zettervall 1892-197?
1935 flyttade till Billingsfors - inköpschef

Birgit Lintner:

"Sven och Elin träffades i Grycksbo, på pappersbruket, där Elin arbetade som brukssköterska och Sven som ingenjör. Alla deras barn föddes i Dals Långed. Som pensionärer bodde de i Kungsbacka."

Källor:

- Svenska Slätkalender 1950

Karin Maria Leffler (gift Sandgren) 1892 - 1952
min farfars syster

Föräldrar: Karl Leonard Leffler och Gerda Sofia Mattsson
Syskon: Sven Leonhard, Karl-Gustaf, Gerda Margareta (Greti)
Make: Arvid Sandgren 1889-1967
Barn: Karin Birgitta (= "Birgit" Lintner) f 1921, Elsa Augusta f 1922, Carl-
Johan Arvid f 1924, Valborg Gerda Elisabeth f 1926, Nils Erik f
1929
Ålder: 60 år

De levde i Grycksbo. Arvid var kassör.

Källor:

- Svenska Slätkalendern 1950
-

Ruth Maria Leffler (gift Meck) 1898 - 197?
min farfars kusin

Föräldrar: Sköld Gustaf Leffler och Agnes Elvira Maria Schleman
Syskon: Sven Arne , (Gustaf Leonhard), Anna Astrid Elisabeth
Make: Meck
Barn: Sten (nu död)

Birgit Lintner:

"Vid Ruths bröllop bodde de ute på lilla Greby. Minns att jag var brudnäbb och att vi vinkade av brudparet ute på gårdsplanen. Det var ris, konfetti mm och när de åkt säger Lars Leffler 'nu samlar vi ihop det här och kastar på prästen'. Det gjorde vi och då satt han inomhus någonstans."

Källor:

- Svenska Slätkalendern 1950
- Sven Arne Leffler 1901 - 1993
min farfars kusin
-

Föräldrar: Sköld Gustaf Leffler och Agnes Elvira Maria Schleman

Syskon: Ruth Maria, Anna Astrid Elisabeth
Hustru: Gurli (tant Gulli) - modist
Barn: Marianne
Ålder: 92 år

1901 född på Lilla Greby
1919 realexamen
1921 examen Handelsgymnasium
19? landsfiskal i Rejmyre
1941- landsfiskal i Borensberg
1964
19? distriktsåklagare vid Motala tingsrätt

Arne bodde som pensionär i Linköping.

Källor:

- Svenska Slätkalendern 1950
- dödsannons
- Margareta Karlsson (född Leffler)

Anna Astrid Elisabeth Leffler 1906
min farfars kusin

Föräldrar: Sköld Gustaf Leffler och Agnes Elvira Maria Schleman
Syskon: Sven Arne, Ruth Maria
Make: Forss

Källor:

- Svenska Slätkalendern 1950
- Birgit Lintner

GENERATION 10

KARL LEONARD LEFFLER
min farfars far

1859 - 1933

Föräldrar: Sven Leonhard Leffler och Charlotta Mathilda Waernmark
Syskon: Sköld Gustaf, Anna Mathilda
Hustru: Gerda Sofia Mattsson 1865 - 1942
Barn: Sven Leonhard, Karl-Gustaf, Karin Maria, Gerda
Margareta (Greti)
Ålder: 74 år, gifte sig 30 år gammal

1859 Född i Grebo, Östergötlands län (söder om Linköping)
1875 Konfirmation 16 år i Linköpings domkyrka
1876 Tekniska Elementarskolan i Norrköping (ingenjör)
1879 Examen, kemiska linjen
1879 Ritare i Linköping
1880 Elev Holmens Pappersbruk, Norrköping
1881 Skärblacka Pappersbruk som verkmästare
1888 Jössefors trämassefabrik som fabriksföreståndare
1889 vigsel med Gerda Mattsson, flyttning till Jössefors i Värmland
1890 Teknisk direktör på Kuusankoski pappersbruk i Finland
1891 Familjen flyttade till Finland (Gerda och sonen Sven)
1899 Leonard lämnade in avskedsansökan till Kuusankoski
1899 I tjänst på Atlas i Finland
1900? Flykten
1901 Bodde familjen vid Mariatorget i Stockholm
1902 Fabriksidkare i Norrköping

Uppväxt

Ingegärds anteckningar:

"Leonard, liksom brodern Sköld föddes i Grebo socken söder om Linköping. Familjen flyttade sedermera till Mjerdevid i Slaka utanför Linköping, där fadern hade sitt kaptensboställe. Till Ämtöholm åkte man på besök då och då."

"Ingenjörsyrket lockade. Det låg ju liksom i släkten. Hans far och farfar voro visserligen militärer, men även lantmätare. Hans farfars far och farfars farfar ingenjörer och lantmätare (se svenska lantmätare). Även Leonards 2 söner gick igenom Tekniska Elementarskolan i Norrköping, vid Strömmen på Strömmsgatan. Hade han fått leva tillräckligt länge hade han fått uppleva att sonsönerna Lars och Bo, studerat vid samma tekniska läroverk, men då beläget i Norrköpings gamla lasarett vid V:a S:t Persgatan intill vattentornet. Även Lars son Gunnar är ingenjör, men han har studerat i Linköping."

"Efter att ha varit ritare i Linköping och elev vid Holmens Pappersbruk i Norrköping, kom han till Skärblacka Pappersbruk 1881 som verkmästare. Här stannade han i 7 år, d v s till 1888. Han kom till Kullerstad församling 1884 Man kan fråga sig av vad orsak han dröjde 3 år med att ändra på detta!"

"Under dessa år lärde han känna Gerda Mattsson, dotter till brukets pappersmästare Samuel Mattsson, och blev grundligt förälskad i den 6 år yngre, brunögda damen och friade - enligt farmor Gerda - i den Mattssonska bersån med tårar i ögonen."

"Innan de gifte sig hade Leonard fått plats som fabriksföreståndare vid Jössefors Pappersbruk i Värmland. De vigdes i Kullerstad annandag påsk 1889, han 30 och hon 24 år gammal. Enligt Kullerstads lysnings- och vigselbok 1889 var 'fästekvinnan myndig och föräldrarna har givit sitt bifall till giftermålet'. Samuel Mattsson bör väl ha känt sin måg rätt väl eftersom de arbetade inom samma företag."

"Gerda och Leonard bosatte sig alltså i Jössefors och inredde här sitt första hem." "Tiden i Jössefors blev inte så lång. Här föddes 1890 äldste sonen Sven. 1891 började den legendariska tiden i Finland, som vi hörde om som barn. Det måste ha varit svåra och arbetssamma år. Mest minns jag att man talade om Kuusankoski och så om FLYKTEN, när jag var barn."

Tiden i Finland

På 1890-talet härskade ännu tsaren i Ryssland. Finland var en mer eller mindre självständig provins under rysk överhöghet.

Ingegärd Kallerdahl (född Leffler):

"Kuusankoski ligger i Kymmene län, vid Kymmene älv norr om Kotka och nordost om Helsingfors. Befolkningen är finsktalande. (Källa: uppslagsböcker)". "Kuusankoski AB finns inte numera, ty Kymmene AB i Kuusankoski, finskt trävaru- och cellulosabolag etablerat 1872, äger Kymmene, Kuusankoski och Voikka Bruk anlagda 1872, 1874 respektive 1897 med träsliperier, sulficellulosafabriker och kraftverk, samtliga belägna i Kuusankoski socken."

"Hit kom Leonard ensam 1890. På våren 1891 reste han till Sverige för att hämta Gerda och sonen Sven. De hade tydligen denna tid vistats i Skärblacka hos hennes föräldrar. Det framgår av ett brev från Birgit Lintner till mig, samt ur kopior av direktionsprotokoll. Bostaden var inte heller klar."

Vidare i Ingegärds anteckningar:

"I korthet tedde sig livet i Kuusankoski så här: När Leonard kom med Gerda och sonen Sven till Kuusankoski, var deras hus nästan klart. De kom att bo nära älvstranden. Det måste varit ängsligt ibland för barnens skull."

"Här i Finland födde Gerda 4 barn; Karin, Karl Gustaf, Greti och Hans, som inte levde så länge. Han dog och begravdes där. Jag vet inte om han föddes före Karin eller K G. Emellertid talade familjen fortfarande i min barndom och ungdom om 'lillebror Hans'. Gerda och Leonard hade en gipsstatyett av en visslande pojke med en kvast eller viska under armen. Den hette vad jag vet 'sotarpojken' men hade blivit något av en symbol för den lille döde Hans."

"De 2 äldsta gick i skola i Kuusankoski och barnen lärde sig tala finska, som de vid vuxen ålder dock glömt det mesta av. Bruket hade egen folkskola." Ur skriften Kymmene AB 1842-1947: "På orten fanns affär, apotek och torg (dock genom Kymmene AB:s försorg). Att det fanns järnvägar hade naturligtvis en kolossal betydelse." "Goda vänner till familjen var Gunnar Boedecker, kamrer Gustafsson samt fabriken Atlas ägare. Leonhard kom troligen mycket bra överens med bolagets direktör Cronwall. Det framgår av utdrag ur protokollen."

"Leonards hälsa var inte den bästa dessa år. Troligen hade han redan nu diabetes". Av brev från Gustav Danielsson (chefsarkivarie Kymmene AB 1975) till Ingegärd framgår att han varit i Norge för att sköta sin hälsa." Vad jag vet var han i Larvik. Säkert sökte han hjälp vid denna kurort. En diabetiker var ju denna tid helt hänvisad till diet." "Elin Leffler berättade också för mig att farfar drabbats av Tyfoidfieber i Kuusankoski, varvid han isolerades i en bagarstuga där."

Ur ett brev skrivet till Gustav Danielsson, chefsarkivarie Kymmene AB, från Ingegärd:

"Elin Leffler, har i telefonen nu i veckan berättat följande för mig. Leonard Leffler var god vän med den person, som var 'Johankoski' bruks ägare - men hon minns inte hans namn - dock hade hon hört att det var en mycket trevlig och vänlig människa. Hon säger att det var meningen, att farfar skulle ha byggt pappersfabriken där, men det blev konkurs och banken gick omkull." "På grund av dessa händelser fick arbetarna inte sina löner (ej heller farfar) och folket var desperat. Familjen Leffler flydde från 'Johankoski' - ej från Kuusankoski som vi barnbarn trott - mitt i vintern i släde med landsfiskalen på ena sidan och länsman på den andra, båda med pistoler i händerna, med vilka de sköt varnande skott över huvudena på folkmassan. De 4 barnen satt under fotsacken i slädens botten. Man hade lagt ut trädstockar på vägen för att hindra dem. Om det var flera familjer som flydde vet jag inte - otroligt är det väl inte. Däremot visste jag inte att de flydde till Viborg, där de vistades en tid. Detta skedde cirka år 1900."

Av Ingegärds undersökningar från besök på Kymmene AB, genom efterforskningar i dess arkiv, genom brevväxling med Gustav Danielsson, genom brevväxling och samtal med Elin Leffler (Leonards svärdotter) och uppgifter från Birgit Lintner (barnbarn till Leonard, Karins dotter), framgår att Leonard Leffler skulle uppsägas från sin tjänst 1899, att han därefter vistades en tid i Finland och att det är oklart varför han flydde med familjen därifrån.

Här följer utdrag ur Kuusankoski AB:s direktionsprotokoll samt övriga uppgifter kring det hela.

Ur Kuusankoskis Aktiebolags direktionsprotokoll:

14.8.1890

"§ 4 "Bland de 3 personer som ansökt pappersmästarebefattningen fäste sig Direktionen vid Herr Leonard Leffler, som, utom hvad för honom utfärdade goda betyg öfver kunnighet i facket, lämplighet att leda arbetsfolk och andra egenskaper, af Pappersmästaren P Pettersson recommenderats såsom passande för bolagets nya pappersbruk. Då herr Leffler oaktadt ombett icke kan nu komma hit öfver, men lofvadt från Jössefors, der han nu är anställd, resa in till Stockholm i och för uppgörelse beslöt Direktionen att Hr Cronwall vid lämpligt tillfälle efter öfverenskommelse med Leffler skulle sammanträffa med honom i Stockholm och afsluta kontrakt om Lefflers engagerande."

26.9.1890

"§ 2 "Herr Cronwall anmälde att han i enlighet med direktionens beslut sammanträffat med Herr Leonard Leffler i Stockholm den 25 sistlidne Augusti och der uppgjort kontrakt med honom om hans engagement såsom pappersmästare vid Kuusankoski bruk på tre års tid räknadt från den 1:e December 1890 emot kontant årligt arvode af 5100 (?) samt fritt logi, vedbrand etc som allt framgår af kontraktet hvilket nu upplästes ocf af direktionen godkändes."

"§ 3 Wid Cronwalls senaste besök på bruket den 8:e och 9:e i denna månad hade

Cronwall vidtagit åtgärd om uppbyggandet af ett boningshus om 3 (otydligt) rum, tambur och kök samt veranda och ett vindsrum till bostad för den blifvande pappersmästaren."

26.3.1896

"§ 4 Pappersmästaren Leffler, hvars kontrakt i och med den nya pappersmaskinens tillkomst i verksamhet upphörde att gälla, hade för verkställande direktören uttalat (sic) sin önskan att beträffande sina löneförmåner blifva så ställd att han i kontant kunde beräkna 8000 mark per år. Då Hr Lefflers kontanta inkomst år 1895 uppgick till 6340 mark med endast en pappersmaskin, ansåg direktionen att det ökade arbetet (med) den andra pappersmaskinen medför wore värddt en förhöjning till 8000 mk och uppdrog åt verkställande direktören att träffa sådant aftal med Herr Leffler att han för fortfarande engagement kommer att erhålla ca 8000 mark per år vid normalt arbete i pappersbruket."

4.3.1898

"§ 4 Pappersmästaren Herr Leffler hade hos verkställande direktören anhållit om att få sin bostad utvidgad med 2 á 3 rum och förelades direktionen 2 alternativa planteckningar dertill. Direktionen beslöt att lokalen skulle få tillbyggas enligt förslaget med 2 rum."

17.12.1898

"§ 2 VD, som redan före ingången af underhandlingar upplyste Directionen om att anledningen till dagens sammanträde varit de ytterligare allvarliga klagomålen, som under dagarne inlupit öfver brukets pappersfabrikater.....

Directionen ej kunde besluta sig för, att för pappersafdelningen vid tillfälle engagera en ny teknisk ledare istället för Herr Leffler. Efter Herr Kirchner ytterligare påpekat och under uppläsande af flera i sista tiden ingångna bref i nämnda angelägenhet vidare bevisat, att under den tiden han hade skötande af brukets affärer (sic) i sina händer, mycket ofta berättigade anmärkningar gjorts angående papprets i allmänhet underhaltiga kvalitet, ojemnheten tillvigt, dåliga sortering och packning, måste deraf slutas, att Herr Leffler hittills icke förstått, att under den jämförelsevid långa tiden han sködt om brukets pappersafdelningen, hittills icke lyckats, att skaffa sig och utbilda en duglig arbetarepersonal, för att dermed kunna åstadkomma ett någorlunda tillfredsställande fabrikat som kunde likställas med fabrikater af vår konkurrens.De sist förekomna reklamationer beträffande ett större parti brunt omslagspapper tillverkad för firman.....i St Petersburg hvaraf profver förelades Directionen, och då detta papper bildar det enklaste slaget en pappersfabrik öfverhuvudtaget kan tillverka, och af Herr Leffler arbetats i en så ytterst dåligt kvalitet.....så beslöt Directionen i sin helhet, att vid tillfälle uppsäga Herr Leffler (min understrykning) och uppdrog.....att genom annonsering i Sverige och Tyskland träda i förbindelse med en för bruket passlig person."

(Kopistens, vid Kymmene AB:s arkiv, anmärkningar: "Vid samma tider fick ett större antal högre befattningshavare avsked efter kontroverser med den uppenbart hetlevrade Kirchner, som tydligen var en synnerligen nitisk 'ny kvast'. Leffler hade, av tidigare handlingar att döma, klarat sig bra, men tydligen inte fallit Kirchner på läppen.")

30.3.1899

"§2 I sammanhang dermed beslöts, att Herr Leffler skulle uppsägas först några veckor före den nya tekniska ledaren tillträder sin tjänst, (1.7) för att vara försäkrad om, att pappersfabrikationen dittills inte må erfara något afbräck eller på något sätt störas. En tremånads lön och ev ersättning för hyra etc beslöts år Herr Leffler ev utbetala."

Ur kopierat brev från Leonhard Leffler till Kuusankoski AB:

26.5.1899

"Då jag har för afsigt att afflytta härifrån i slutet af instundande Augusti månad, får jag härmed kontraktsenligt uppsäga min befattning hos Kuusankoski Aktiebolag. Emedan det är omöjligt för mig att reda mig med den lilla aflöning, som jag här har, och som icke heller motsvarar det stränga arbetet och de fordringar som ställes på mig, känner jag mig tvungen att taga detta steg. På samma gång jag beder få uttala mitt tack för de många år jag varit i Bolagets tjänst, beder jag få försäkra om att jag liksom hittills skall med största pligtrogenhet och samvetsgrannhet sköta min plats äfven under de trenne månader som uppsägningstiden omfattar.

Högaktningsfullt

Leonard Leffler"

Arkivchef Gustav Danielsson kommenterar sina studier i arkivet i brev till Ingegärd:

"Däremot kan konstateras att Kirchners påstående helt jävas av brevens innehåll. Leffler har under åren 1892 - 1898 besvarat och utrett i medeltal två reklamationer per år, en remarkabelt låg siffra. Jag kan försäkra att vi i denna dag med långt driven automation och datorstyrda pappersmaskiner erhåller proportionsvis flere reklamationer. Kundens anspråk har för all del stigit, men ändå."

Ingegärd Kallerdahl (född Leffler):

"Åren 1898-1899 när det blev stora översvämningar i Kymmene älv kunde man endast förflytta sig med båt inom fabriken. Hur gör man då papper? Då måste ju produktionen lida stora avbräck. Om den år 1898 omkomne ingenjören Cronwall fått leva hade säkert situationen varit en annan ty med honom hade samarbetet gått bra. Cronwall tillhörde bolages högste ledning. Kirchner var en hetlevrad herre och kom att lämna bolaget hastigt efter en sammanstötning med bolagets ordförande år 1904."

"Det måste vara svårt att göra sig gällande när fabriken ligger i Kuusankoski och styrelse mm finns i Åbo. Jag vet inte om det fanns telefoner denna tid, i så fall måste ju allt avhandlas per brev, vilket ju tar längre tid. Av direktionsprotokollen kan man utläsa att Leonard Leffler kämpat för bättre löneförmåner och mera personal, vilket till sist krönts med framgång."

"Innan Leonard kom till Kuusankoski tycks bruket stått stilla i många år efter en brand. Det byggdes upp igen i sten 1890. En ny stor pappersmaskin kom 1895. 1894 hade Leonard som sagt fått en undermästare till hjälp. Bostaden byggdes också ut så den blev större (med 2 rum). Så kom då den stora 'smällen' med Kirchners anklagelser 1898. Det var alltså dags att lämna Kuusankoski."

"Enligt Elin Leffler skulle Leonard Leffler bygga pappersfabrik i 'Johankoski.' Kanske han också med anledning av att avtalet med detta bruks ägare var klart, lämnade in sin avskedsansökan?"

"Jag och många flera har trott att den omtalade flykten skedde från Kuusankoski. Elin Leffler säger att det var från 'Johankoski'. Även Birgit Lintner (Karin Leffler-Sandgrens dotter) har i brev till mig skrivit att familjen sist bodde i 'Yoankoski'. Men här tycks det förekomma en namnförväxling med Juvankoski/Juankoski, enligt Gustav Danielsson i hans 3:e brev. Detta verkar troligt. Detta bruks ägare hette Sohlberg (Juankoski). Jag tyckte mig i Kymmene AB kapitlet om Strömsdals bruk i Juankoski finna underlag för detaljerna i familjen Lefflers flykt undan arbetareupploppet."

"Arbetarna gick ju till attack. Vilka arbetare? Byggnadsarbetare som arbetade på att bygga upp fabriken eller pappersbrukets arbetare? Fabriken blev ju aldrig helt klar." (Atlas i Juvankoski).

Från Gustav Danielssons brev:

"Pappersfabriks AB Atlas låg i Juvankoski i Uskela socken halvannan mil från nuvarande Salo stad cirka 5 mil från Åbo. Fabriken grundades år 1900, men blev aldrig helt färdig. Den gick i konkurs 1905" "Några uppgifter om vad som hänt med Atlas arkiv har jag inte, men högst sannolikt är det förstört." "Detta bolag har självfallet inget att göra med Strömsdals bruk i Juankoski, cirka 7 mil norr om Kuopio stad i ett helt annat län." "Jag har inte funnit belägg för att Leffler skulle ha trätt i Strömsdals tjänst. Detta bruk återupptog först 1906 slipmassetillverkning....efter att tidigare ha varit ett järnbruk."

I Svenska Frimurare har Leonard Leffler lämnat uppgifter om sig själv, men där finns inte 'Johankoski' nämnt alls. Ingegärd skriver vidare:

"Men Elin Leffler är absolut säker på sin sak, det var därifrån familjen flydde."

"Elin Leffler säger att J-koski ligger på ryska sidan, han skulle bygga pappersbruk där, men bruket gick omkull."

"..upplevelsen måste varit skräckfylld, min far ville aldrig tala om den, sade bara att ryssarna var det värsta som fanns. Var arbetarna i 'Johankoski' rysk befolkning?"

Ur Victor Hovings verk "Strömsdals bruk, Juantehedas 1746-1946:

"Med detta år, 1899, begynte ett kort, oroligt och ingalunda lyckosamt avsnitt i Strömsdals händelserika historia." "Taimi köpte hela Strömdal." "Den 11 dec 1890 inlämnade bolaget till Rådsturätten i Wiborg sin konkursanmälan." "..man genast fick klart för sig att ... (bankens)... ställning skulle bli i grund skakad genom att banken beviljat Taimi stor kredit. En så stor förlust ansågs banken knappast kunna bära...och att en bank gick omkull var något som Finland därtills inte upplevat.".....

Kort sammanställning av vad som hände, före och efter flykten:

1890 Leonard kom ensam till Kuusankoski

1891 Gerda och sonen Sven kom

1898 Kuusankoski fick konkurrens av Voikka bruk

1898-

1899 Översvämningar Kymmene älv

1899 Leonard blev kritiserad/lämnade in avskedsansökan

1899 Leonard kom enligt egen uppgift i 'Svenska frimuarare' till Atlas utanför Åbo

1899 kom det s k 'februarimanifestet', som berövade finska folket många rättigheter. Det var oroliga tider i landet!

1900 Atlas grundades (konkurs 1905, enligt arkivarie Gustav Danielsson)

På 1890-talet började Nikolaj II av Ryssland förstörelsen av Finlands statsinstitutioner genom generalguvernören. Familjen vistades en tid i Viborg, efter flykten, enligt Elin Leffler

1901 - troligen - bodde familjen i Stockholm vid Mariatorget

1902 Familjen var i Norrköping

Varken Ingegärd eller jag kan komma fram till vad som egentligen hände, eller var det hände, men det framgår ju av Leonards uppsägning att han sökte sig bort från Kuusankoski. Att han var på Atlas i Juvankoski, har han själv uppgett. Men varifrån skedde flykten och varför? Var han engagerad på flera håll? Var han på besök någonstans när flykten skedde? Det får vi kanske aldrig veta. Det hela är otroligt spännande och mystiskt. Om han flydde till Viborg, är det väl mer sannolikt att det gjordes från Kuusankoski eller Juankoski, som ligger närmare. Varför åt andra hållet (från Sverige) - om flykten sker från Juvankoski? Elin Leffler minns bestämt att de befann sig nära ryska gränsen. Juankoski ligger mer åt Rysslandshållet än Juvankoski (Åbo).

Tillbaka i Sverige

Ingegärd Kallerdahl (född Leffler)

"1901 (troligen) bodde familjen i Stockholm Dottern Karin passerade ju ibland Stockholm per tåg, när Sandgrenska familjen från Grycksbo reste till 'morfars' i Norrköping. Hon berättade en gång för sina barn, hur hon som barn då hon en gång lekte här ovanför södra stationens bangård, tappat en boll, som fallit ner på järnvägsspåren under bergsstupet just där järnvägen kommer ut på södra sidan av tunneln. (Ur brev från Birgit Lintner till Ingegärd). Familjen bodde ju inte långt därifrån på Söder. Farmor Gerda berättade en gång för mig att de bott vid Mariatorget. Jag tror det var i samband med att jag bodde strax intill, på Hornsgatan, vintern 1939-1940. Jag minns att jag studerade husen runt torget ibland och undrade i vilket de bott ty gatuadressen hade jag inte."

Fabriksidkare i Norrköping

Ingegärd Kallerdahl (född Leffler):

"1902 etablerade sig Leonard Leffler som fabriksidkare i Norrköping. Att han sökte sig hit kan ha många orsaker. Östergötland var hans och Gerdas hemort. Hans farmor (Anette Justine Brunbeck), var ju bördig härifrån och hans farföräldrar flyttade hit från Ämtöholm 1852 och då även hans far Sven Leonard Leffler....Här fanns också en bra utskeppningshamn för export av filar. Jag har ett svagt minne av att jag hört att han under Finlandsåren fått vissa ryska kontakter. Han lär ha sålt mycket filar till Ryssland bland annat under första världskriget. Jag har även ett svagt minne av att ha hört att Leonard Leffler inte kom tomhänt hem från Finland, att han tjänat pengar där. Det motsägs av direktionsprotokollen från Kymmene AB:s arkiv."

"Han bildade alltså AB Norrköpings Filfabrik - ett rent familjeaktiebolag, ty familjens medlemmar ägde aktierna. Fabriken låg på Oskarsgatan i Kneippen. Byggnaden finns fortfarande kvar (1975) och även aktiebolagsboken. Min man, Åke Kallerdahl, fann den i ett vindskontor på Nya Rådstugugatan, vid ett besök som vi avlade i den gamla, för rivning, färdiga fastigheten, då vi syskon hade träff hos Bo och Irma i februari 1973. Finns nu i min ägo och skall följa släkthistorien."

"Det fanns en hel del byggnader som han byggde till, enligt Elin Leffler. Försäljare var Gillis Sandberg, men han var inte bra försäljare, men en förtjusande man. Alla tyckte om honom. Farfar ansåg att detta gjorde att han ändå sålde en del."

Bostaden på Tunnbindaregatan

Ingegärd Kallerdahl (född Leffler):

"I Norrköping bodde familjen först på Kungsgatan vid Lilla Torget (numera Samtalstorget). I huset fanns i min barn- och ungdom på nedre botten en järnhandel och tvärsöver gatan låg/ligger Walbecks Konditori. Efter några år flyttade familjen till Tunnbindaregatan 6. Båda våningarna var stora, vet inte vilken som var störst. På Tunnbindaregatan bestod den av 8 rum och kök. Ett rum var kontor för filfabriken. Därintill bodde systemern Anna, som skötte kontorsgöromålen. För övrigt fanns sängkammare, förmak, en jättestor matsal, flickornas rum och pojkarnas, som sedermera blev gästrum, och till slut jungfrukammare, även den ett stort rum. Skafteriet låg med ingång därifrån."

"Sedan kom köket. Mellan kök och matsal låg serveringsrummet. Här förvarades dammsugaren, vilken jag som barn med bävan i hjärtat klappade som det varit en farlig best. Dammsugare var inte särdeles vanliga på 20-talet."

Birgit Lintner:

"Vi lekte mycket i den stora matsalen. Här fanns många stolar att ställa i rad. När Inga och Lasse kom var det extra kul. Lasse var alltid konduktör med en gammal handväska på magen. Inga och Lasse är de kusiner man upplevt mest med."

"Serveringsrummet var för mig ett verkligt äventyr. Man gick in via dörr i matsalen. I rummet fanns hyllor med porslin och lådor med bestick. Vidare förvarades i skåp en del specierier (torra). Torkad frukt, mandel, annat gott och kryddor. Allt luktade så vansinnigt gott. Denna blandning av allt möjligt".

Ingegärd Kallerdahl (född Leffler):

"Fabriken gick utmärkt och familjen hade det mycket gott ställt." "Leonard och Gerda satte pojkarna i elementarläroverket, flickorna i Philska skolan, sedermera omdöpt till Norrköpings Norra läroverk för flickor (vid Norrtull). Ibland bytte man barn med Sköld och

Mia och hade Ruth och Astrid som skolbarn".

"Det var skojigt och lite högtidligt att gå till farmor och farfar. De bodde en trappa upp på Tunnbindaregatan och överst bodde värdinnan. Före trappan upp dit var det ett par spännande svängdörrar med röda sammetskanter. Där fick man inte gå. Badrummet var en stor historia liksom en del garderober. I badrummet fanns en stor kopparkamin med vattencistern. Där eldade man med ved för att få varmt badvatten. Det var ovanligt med badrum denna tid."

"Filfabriken gick bra och familjens ekonomi var god. Det märks på standarden. Döttrarna, både Karin och Greti red, något endast för de bättre situerade förr och hon och Karin semestrade på västkusten, ja föräldrarna var väl med också!? Det var kostsamt att ha barnen i skolan, terminsavgifter och skolböcker skulle betalas. Jungfru måste man ha, det var ju stor våning att sköta. Vi, Karl Gustafs familj, bodde endast 3 kvartér (kvadrater säger man i Norrköping) härifrån. Det var lätt att kila hit. Men när jag fyllt 7 år blev det värre, då vi flyttade till Kneippen, men på frukostrasten fick vi tidvis äta hos farmor och då fick man ibland biff, det var festligt. Farfar höll diet, fick ofta just detta till frukost. Han hade ju sockersjuka."

"Gunnar Möllerström, läkarkandidat, vad god vän med farfar i Norrköping. Han blev läkare. Han hjälpte farfar med hans diabetes. Senare blev han specialist på bukspottkörtelns funktion (se Svensk Uppslagsbok)."

"Mjölk skall ju en diabetiker vara försiktig med. Farfar brukade säga: 'mjölk är kalvens föda', och han drack aldrig mjölk."

"Här på Tunnbindaregatan levdes glatt och intensivt, umgicks med släkt och vänner. Leonard sade aldrig skål, han sa 'bonn', vilket lät festligt och roligt. Ungdomarna hade kostymbaler - kort finns ännu i mitt album. Gerda och Leonard hade en regelbunden dagsrytm. Vid 8.30 åt man frukost, kl 11.00 f m kaffe, kl 14.00 middag, kl 16.30 e m kaffe och c:a 19.00-19.30 kvällsmat, ett spännande kvällsmål för oss barnbarn att delta i. Det vankades egentligen inga märkvärdigheter, vanorna här var enkla, jag minns mest téet, litet pålägg, ost och rättika. Efter middagen sov Gerda och Leonard middag, åtminstone en timma och kom man då fick man vänta tills de vaknade."

"Som barn tyckte man farfar var en spännande gubbe. Man satt i hans knä och fick blåsa på fickuret, vars boett kunde öppnas med ett tryck på fjädern, men det förstod man inte då, utan vi barn trodde det berodde på hur hårt vi blåste".

Birgit Lintner:

"Norrköpingsresorna var min barndoms stora äventyr. Innan jag började skolan for vi på vintern, höst eller vår. Sedan blev det en och annan resa när man hade skollov. En eller flera gånger var vår hemhjälp med för att hjälpa till i det stora hushållet. Minns särskilt vår pärla Frida som dog 1993 - 93 år gammal. Detta var de enda tillfällen hon kom ut och hon talade alltid om dessa 'underbara Lefflers'. Morfar hade alltid så roligt med henne och brukade sjunga: det var jag och lilla Frida osv. Och Frida bara skrattade och var glad som alltid."

"Vi bodde i det s k gästrummet, d v s 'pojkarernas' rum och Greti som på 20-talets början var kvar i Norrköping bodde i flickrummet med sina blå möbler. Hon gav pianolektioner och då skulle vi barn hålla oss ur vägen."

"Minns morgnarna på Tunnbindaregatan. Vaknade tidigt vid slammer och dån från bryggerhästarna när de åkte ut från bryggeriet. Vagnarna hade järnhjul och förde ett väldigt väsen mot gatstenarna. Gläntade man på fönstret hördes ljuden från Törnell & Ringström samt Nyborgs Yllefabriker. Inte anade jag då att jag skulle komma att arbeta som textilingenjör hos Nyborgs. En annan sak har fastnat starkt i minnet. När man satt där så tyst, utan att väcka de andra och spanade i fönstret såg man några svarta gubbaktiga saker som satt på skorstenarna och vände sig med vinden. Sådant fanns inte hemma. Vad de hade för funktion vet jag ännu inte. Tror att de skulle avleda rök på något sätt."

Nya Rådstugugatan 24 ("Lefflerska huset")

Ingegärd Kallerdahl (född Leffler):

"I slutet på 1920-talet köpte farfar fastigheten Rosen 4 A på Nya Rådstugugatan 24. Det blev väl för stort på Tunnbindaregatan. Kanske började han känna sig gammal och trött. Han var väl i 65-årsåldern nu. Han ville även ordna för sin Gerda så hon skulle vara ekonomiskt trygg om han skulle dö först. Då skulle hon leva på inkomsten av fastigheten. Hypotekslån ordnades och de flyttade in i sin 5-rumsvåning med utsikt över prästgården i Hedvigs församling. Vid gatan låg 'gathuset' - det vackra - enligt många ett av Norrköpings vackraste med fina stuckatörsarbeten. Färgskimrande fönster och snidade trädetaljer i trappuppgången. Egentligen var väl inte huset så märkligt och läget var väl nära hamnen ochdär nattrafiken blomstrade, men det låg också både centralt och lugnt. Genom en port kom man in på gården. Där låg gårdshuset med små enkla 1- och 2-rumslägenheter, bebodda av fabriksarbetare m fl och genom ännu ett portvalv kom man till ännu en gård med ett 'fabrikshus' där det fanns möbelsnickeri och glasmästare bland annat."

"Från åren på Rådstugugatan minns jag farfar som en vacker och fin gammal man, även om han blivit rätt rund om magen. Ibland när vi kom på besök fick vi följa med till saluhallen och se på fisk och köpa ost. Amper skulle den vara. På skoj brukade han säga att: 'när man skall köpa ost skall man lägga dem bredvid varandra och se vilken som kryper fortast och den tar man'. Hos Gerda och Leonard bodde hans syster Anna och hennes systrar Anna och Hilma kom då och då från Skärblacka till Rådstugugatan för att hälsa på".

"1932 pensionerade farfar sig. Aktierna i filfabriken övertogs då till största delen av sonen Karl Gustaf som varit anställd där rätt många år." "Fabriken gick inget särskilt bra längre. Under 1:a världskriget var det högkonjunktur för filar men den dalade under 1920-talet och till slut lades tillverkningen ned. Namnet behölls dock, vår far behöll aktiebolaget flera år men sände filar till annan ort för ombyggnad."

"1932 blev farfar allvarligt sjuk. Han låg tård och blek i sin säng och den 24 februari 1933 avled han. Elin Leffler har berättat att hon satt en hel del vid hans säng. Han ville helst även ha Gerda där hela tiden 'Hon har så mycket att göra' klagade han. En av hans älsklingsrätter var ostron. Det hade farmor köpt åt honom dagen innan han gick bort. Men då kunde han inte äta dem. Just då han dog hade farmor för ett ögonblick gått ut i köket."

"Jag minns så väl hur hemskt det kändes när våra föräldrar kom hem till Kneippen och berättade att farfar var död. Det var min första konfrontation med döden. Lars och jag fick efter någon dag följa med till Rådstugugatan. Där i vardagsrummet, med levande ljus runt omkring, låg farfar i sin kista, så lik sig och såg ut att sova. Det var inte så hemskt att se, men så sorgligt, för man skulle aldrig få prata med honom mera. Han begravdes i Hedvigs kyrka. Det var min första begravning, och det var mycket blommor, frimurarna uppvaktade och det luktade litet lik. Sedan var det kortege med bilar till Norra kyrkogården vid Matteus kyrkan där farfar tidigare inköpt en rätt stor familjegrav. Och här i kyla och rusk

sänkte man farfar i jorden och alla grät, en del pratade och så åkte vi till Rådstugatan där jungfrun väntade med en fin begravningsmiddag. Där väntade också faster Karin. Hon hade fått blodpropp i benet och kunde inte vara med under begravningen."

"Farmor ville att jag liksom övriga av familjens damer skulle bära svart sorgslöja på hatten. Men mor Eva sade nej. Hon ansåg att jag var för ung - jag skulle fylla 15 år till sommaren."

"Det finns så mycket mer att berätta. En del kommer på Gerda Lefflers avsnitt."

"Karl Leonard var mycket intresserad av vår släkt och dess historia. Han höll kontakt med Åkerhielms på Dylta. Han hade även kontakt med den yngre grenen av släkten och med Gustaf Elgenstierna - geneolog och utgivare av Svenska slätkalendern. Karl Leonard såg också till att vi har fått en storartad släkttavla på 5 stora ark, vilka skall läggas i följd efter varandra. Stilen är väldigt liten, men vackert och tydligt skrivet och den är gjord på 1920-talet."

"Ett av dina intressen ärvdes av sonen Karl Gustaf och mig, hans dotter. Du var intresserad av svamplockning och jag lärde mig många sorter då hela vår familj med farmor och farfar i spetsen for ut i bilen t ex till Kolmården för att plocka svamp." "Karl Leonard var även intresserad frimurare och med åren hade han tagit 12:e? graden."

"Tack farfar för de minnen du lämnat efter dig och för att du i tid tog dig an släktens intressen. Synd att dina söner ej delade dem. Men jag hoppas att jag, din sondotter, som fått intresset i arv, i någon mån skall lyckas göra en någorlunda intressant släktkavalkad - en levnadsbeskrivning - över var och en eller åtminstone så många som möjligt av de som levat före oss".

Källor:

- Svenska lantmätare
- Svenska frimurare
- Uppslagsböcker
- Kopior arkivet Kymmene AB, Finland
- Jubileumsskrift Kymmene AB 1872-1947 del I och II, Viktor Hoving
- Kymin Osakeyhtiö 1872-1972, Kymmene AB
- Strömsdals bruk, Juantehedas 1746-1946, Victor Hoving
- Brevväxling Kymmene AB
- Kullerstad in- och utflyttningslängd

Gerda Sophia Mattsson
min farfars mor

1865-1942

Föräldrar: Samuel Mattsson och Christina Maria Olofsdotter
Syskon: Axel Emil, Hilma Charlotta, Anna Elisabeth, Per
Make: Karl Leonhard Leffler
Barn: Sven Leonhard, Karl Gustaf, Karin Maria, Gerda
Margareta (Greti)
Ålder: 77 år

Gerdas föräldrahem

Fadern var pappersmästare vid Skärblacka bruk. Hon föddes i Fässberg, Bohuslän (numera Mölndal) och gifte sig med Karl Leonard Leffler 1889.

Ingegärd Kallerdahl (född Leffler):

"Enligt kusin Birgit Lintner i ett brev daterat 2 januari 1972 skulle hon vara vara från Bohuslän och i så fall skulle hon som barn eller ung kommit till Skärblacka. Hon växte upp i ett starkt religiöst hem."

"Jag kan inte minnas att jag som barn träffade min farmors föräldrar men hennes syskon Hilma och Anna bodde kvar i föräldrahemmet i Skärblacka rätt många år. Däremot minns jag hur där såg ut. Till huset hörde trädgård och ett uthus där man bland hade höns. Jag tror det var konditori på nedre botten. Familjen Mattsson bodde 1 trappa upp i det nya huset kallat Mamre. Det var en ganska smal trappa som ledde dit. När man kom upp låg köket mitt framför trappan och till vänster kom man in i ett stort rum med balkong mot järnvägen och stationen."

"Här var det spännande att sitta och titta. Tror vi drack kaffet där. På var sida av det stora rummet fanns mostrarnas rum och sängkammare. Vi var också i Kullerstad på Sörby och hälsade på vänner till farmor. Goda vänner till henne var Lotten och Dora - efternamnet har jag glömt. Vi barn tyckte att Lotten var litet otäck, men Dora snäll."

"Farmor har berättat för mig om farfars frieri. Hon raljerade litet med honom, höll honom på sträckbänken, och hon sade att där satt han i bersån med huvudet i händerna och tårar i ögonen och då föll hon till föga och sade 'ja'."

Gerdas familjeliv

Ingegärd Kallerdahl (född Leffler):

"Hon fick flytta flera stora långa flyttningar under de närmaste 20 åren. Först till mannen i Jössefors, sedan till Finland, så Stockholm, men från 1902 bodde de till sin död i Norrköping."

"Farmor och farfar var ett gästfritt par och hon var säkert eldsjäl i de fester och nöjeser som gick av stapeln när barnen växte upp. Hon var en lugn, godmodig kvinna, litet rund i figuren och ståtligt växt med bruna ögon och mörkt hår. Hon verkade aldrig jäktad, var alltid lugn, glad och harmonisk. Blev det en fnurra på den äktenskapliga tråden kunde hon konsten att tiga tills Leonard bad om förlåtelse."

"När vi barn var små firade vi julafton hos farfar och farmor på Tunnbindaregatan, men senare blev det vartannat år och däremellan kom de samt mostrarna, Anna och Hilma till

oss. Då och då reste Gerda och Leonard för att besöka sonen Sven med familj i Dals-Långed och dottern Karin med familj i Grycksbo. På somrarna brukade de 'dricka brunn' i Söderköping, varvid vår familj hälsade på dem och vi företog promenader på Ramunderberget."

"Min mor hade aldrig svärmorsproblem, åtminstone inga stora, trots att familjerna bodde i våningarna bredvid varandra på Nya Rådstugugatan 24. Vi hade en dörr upptagen mellan oss. Hyresgästen före oss ville inte ha alla 5 rummen och då stängdes det närmast farfar och farmor av, och dörren togs upp så de fick ett gästrum till. Det behövdes nog, ty när Svens kom hem hade de 4 barn och Karins hade 5. Dessutom var ju Gerdas syster Hilma ofta där. Anna hade dött när vi 1934 flyttade hit till Nya Rådstugugatan från Kneippbaden."

"Det finns så mycket att berätta. T ex hur farmor tog med oss ungar (Lasse och mig) varma sommandagar, när vi gästade henne på Tunnbindaregatan, och satte oss under pumpen för att svalka oss med kallvatten. Hu, det var härligt! Och att gå med och handla var ett äventyr. Både farmor och min mor handlade kött hos Pettersson och Jonsson vid Lilla Torget (nu Samtalstorget). Det är bänk nu (1974) där köttaffären låg. Fiskaffären och bageriet fanns på Bredgatan och på Kungsgatan handlade vi hos Henning Cassel & Co, specieri- och diversehandel. Senare, efter flyttning till Rådstugugatan, var det ett äventyr att följa med på torget och Saluhallen, samt Eric Olssons specieri- och delikatessaffär på Trädgårdsgatan."

"Att dricka kaffe med farmors skorpor till var jättegott. Kunde man, passade man förmiddags- och eftermiddagskaffet ibland, liksom kvällsmaten. De äldre drack kaffe med mycket varmt vatten i och socker och grädde. Vi satt gärna på kvällarna och pratade med henne och spelade knackpatiens."

"I många år bodde svägerskan Anna Leffler hos Gerda och Leonard. Aldrig hörde man dem byta ett hårt ord sinsemellan. Det var helt naturligt att Anna bodde där."

"Varje år åt vi gåsmiddag hos farmor. Vilken svartsoppa hon lagade! Men vi åt inte bara många glada, goda måltider vid deras matsalsbord. Där spelade vi också bordscrocket, lade pussel osv. Och på pianot hos dem lärde åtminstone jag noterna."

"Tyvärr kan jag inte minnas vilka personer som var vänner och umgänge till farfar och farmor med undantag för Alvar Almqvist som var anställd på kontoret i en stor pappershandel i hörnet av Drottninggatan och Skolgatan (nu är där en barservering). Jag minns besök som farmor gjorde hos väninnor för att dricka kaffe och där jag var med, men jag minns inte hur de såg ut. Ibland hade farfar någon god vän på besök, men då störde inte ett väluppfostrat barnbarn. Elin Leffler bodde så långt bort att hon inte minns några namn utom Dr Möllerström. I aktiebolagsboken för Norrköpings filfabrik finns namnen Pripp och Svan, kanske var de vänner. De hade några aktier var."

Gerda på äldre dar
Birgit Lintner:

"Sommaren 1935 efter min konfirmation fick jag åka till Norrköping. Mormor Gerda hade brutit sitt ben någongång innan. Till sommaren hade det hyrts övervåningen i ett hus ute i Lindö. Där fanns ett fint tillfälle för Gerda och faster Anna att må gott på den stora glasverandan. Hemhjälpens var ledig och det var meningen att jag skulle hjälpa Greti som nu flyttat hem från Helsingborg. En helg fick jag byta med Ingegärd och vara ute på Myrudden. Någon gång under den tiden åkte vi till Söderköping för att hälsa på moster Anna. Det var sista gången jag såg henne."

Ingegärd Kallerdahl (född Leffler):

"Hon blev aldrig bra i benet men hon gav sig inte. Till Eva och KG:s förskräckelse gick hon i trapporna i farstun för att träna. Hon måste ha krycka de år hon hade kvar. Nu kom Gunnar Landström in i bekantskapskretsen. Han hade sjukvårdsaffär och en viss förmåga att charma medelålderns och äldre damer."

"När farmor Gerda blev änka flyttade dottern Greti (enligt faderns önskan) hem för att ta hand om de gamla. Både mor och dotter var svaga för Gunnar Landström, men Hilma Mattsson genomskådade honom och muttrade: nu är han här igen kaffeburken. Hon kom då och då på besök från Kullerstad ålderdomshem. Barndomshemmet Mamre var då sedan länge sålt. När Hilma blev sur och tvär varnade farmor: 'Hilma, om Du inte är snäll får Du åka hem'."

Birgit Lintner:

"Affären Landström blev inte så långvarig. Började under den tid jag bodde hos mormor Gerda (1939-1942). Greti skötte sina fötter i hans affär och tog hem honom för att sköta mormors fötter. Han var allt annat än snäll. Moster Hilma, som han kallade 'Hennes Majestät', och jag genomskådade honom och brukade ge varandra en puff i sidan ibland. Hilma flyttade till Gerda efter system Annas död och bodde kvar till efter Gerdas död, då hon flyttade till ålderdomshemmet i Kullerstad. Ingegärd och jag var så ofta vi kunde dit. Åkte cykel."

Ingegärd Kallerdahl (född Leffler):

"Sista åren av sitt liv var Gerda sjuklig. Hon fick flera hjärnblödningar och blev bland annat litet extra romantisk. Dottern Greti vårdade henne tills hon gick bort."

"Farmor fick ålderssocker på gamla dar. Jag minns inte så mycket från hennes sista år, då jag mest arbetade i Stockholm. Efter hennes död upplöstes det gamla hemmet." "Hon lämnade ett stort tomrum efter sig, hon hade betytt så mycket för bland annat oss barnbarn i Norrköping."

Mattssonska familjen

Min farfars morfar, Samuel Mattsson, 1834 - 1921, var starkt religiös. Han var med på fotot när min farfar gifte sig 1918. Hustrun var då död. Så här har Elin Leffler berättat för Ingegärd:

Ingegärd Kallerdahl (född Leffler):

"Maria och Sköld Leffler, liksom Mattssons, var på besök hos Gerda och Leonard Leffler. Faster Mia (Maria) spelade gärna en glad galopp på pianot, men det föll inte Samuel (Gerdas far) i smaken. Han kom med bibeln och lade upp den på matsalsbordet, åskade tystnad och ansåg att man behövde höra ett Guds Ord."

Gerda hade flera syskon; Anna Elisabeth född 1867, Hilma Charlotta född 1860 och Axel Emil född 1858, samt Per som finns med på ett foto, men Ingegärd har inte skrivit någonstans om honom.

Anna Mattsson

Ingegärd Kallerdahl (född Leffler):

"Farmors andra syster, Anna, var den första av systrarna som dog." "Hon var alltid glad och snäll. På 1930-talet eller tidigare fick hon en sjukdom som gjorde att hon hamnade i rullstol i 45-årsåldern och hon framlevde en del år på sjukhemmet intill lasarettet i

Söderköping. Vi barn följde gärna med och hälsade på 'moster' Anna, ty vi älskade henne. Och det var underbart när vår far i bilen hämtade hem henne från Söderköping på ett besök t ex vid jul eller en sommar-födelsedag. Under många år bodde hon först tillsammans med systemen Hilma i det gamla föräldrahemmet i Skärblacka. Då och då gästade systrarna långa perioder syster och svåger i Norrköping. De är begravna på Kullerstad kyrkogård".

Birgit Lintner:

"Anna hade något rörelsehinder och kom till slut i rullstol. Till tidigaste minnen av henne hör att min mor gick bakom henne och lyfte på benen när hon skulle upp i spårvagnen ner till Torget."

Hilma Mattsson

Ingegärd Kallerdahl (född Leffler):

"Sina sista år framlevde hon på Kullerstads ålderdomshem. Hon blev tidigt döv, hörde till slut mycket illa, men lade ändå alltid märke till allt omkring sig. Hon var kärvare till sättet än den glada Anna, men även Hilma var snäll och varmt älskad av oss barn. Vi försökte hälsa på henne när vi kunde på ålderdomshemmet. Särskilt 2 gånger minns jag bäst. Min kusin Inga-Britt och jag skulle göra en cykeltur Norrköping, Ljungsbro, Motala, Vreta Kloster varvid vi besökte moster Hilma som grät av glädje. Sista julen hon levde var hon mycket svag och hade blivit sängliggande. Vår familj skulle ut för att önska God Jul och fira litet jul med henne. Julklapparna var ett bekymmer till en så sjuk och gammal människa. Min julklapp blev en liten gran klädd med ljus och glitter. Vi kunde ej samtala med henne p g a hennes dövhet, men tårarna rann ned för kinderna. Hon höll oss i handen nickade mot granen och viskade om och om igen; så vackert, så vackert. Vi var så glada att hon såg granen och ljusen ty utom dövheten var hon också mycket närlynt".

Axel Mattsson

Ingegärd Kallerdahl (Leffler):

"Han lär ha haft bara en arm". "Här fanns 1939 relativt nybyggda bostadshus och mittemot på andra sidan vägen fanns några affärer. Jag tror det var Axel Mattsson som bodde här, och som ringde till sin syster Gerda, min farmor, och rapporterade om mitt syndiga leverne i Skärblacka. Jag praktiserade i hushåll på Ribbingsholms herrgård för att kunna söka till skolköksseminariet. Som andra ungdomar var jag ibland i Folkets Park för att dansa och Axel Mattsson hade då mitt i natten d v s när det var slut på dansen sett Evas och KGs dotter åkande på styrstången eller pakethållaren på en cykel framförd av en manlig individ. Hur han kunde veta om han sett mig eller någon annan övergår min fattningsförmåga, ty jag har ingen aning om hur han såg ut. Han tycks ha varit fast i samma "kristliga" lära som sin far. Han ställde till mycket och oförtjänt obehag för mig. För övrigt minns jag ej att jag någonsin såg honom hos min farfar och farmor."

Sköld Gustaf Leffler 1860 - 1935
min farfars fars bror

Föräldrar: Sven Leonhard Leffler och Charlotta Matilda Waernmark
Syskon: Karl Leonard, Anna Mathilda
Hustru: Agnes Elvira Maria Sleman 1867-1935
Barn: Ruth Maria, Sven Arne, Anna Astrid Elisabeth
Ålder: 75 år, gifte sig 35 år gammal

1860 föddes i Grebo
1881 Kronolänsmansexamen i Linköping
1889 Kronolänsman i Valkebo härad, Lilla Greby, Bankeberg
1895 vigsel med Agnes Elvira Maria Sleman 1867-efter 1947
1927 flyttade till Linköping

Personuppgifter/minnen

Sköld och Mia hade gemensamma kusiner; Skölds mammas brors frus syster var mamma till Mia.

Ingegärd Kallerdahl (född Leffler):

"Ruth Meck har berättat att hennes far Sköld Leffler hade först lilla Harg som landsfiskalsboställe. Hos honom bodde "de gamla" Sven Leonhard och Mathilda Charlotta Leffler. Sedan fick han lilla Greby. Han ombesörjde att mangårdsbyggnaden byggdes."

"Under Karl Leonard Lefflers Finlandsår var tavlan föreställande Sven Hansson Leffler deponerad hos brodern Sköld på lilla Greby. Den hängde där över en gammal antik orgel i stora rummet. Detta är originalet. Alla som sett tavlan vet att Sven Hanssons ögon följer en överallt i rummet. Ruth Leffler, som då var barn, tyckte inte om detta, så hon tog en kökskniv och stack i magen på 'gubben' hojtande 'jag skall döda dig'. Det kostade farfar Leonard minst 1.000 kronor (mycket pengar då!) att få tavlan restaurerad på Nationalmuseum."

"Farbror Sköld hade i en hage bakom huset (mot nuvarande E4) byggt upp stenar att sitta på samt tagit en plan sten som bord. Där satt 'gubbarna' Leffler (=Sköld och Leonard) och spelade kort. Sköld och Mia hade en son som hette Gustaf. Ruth Meck berättade att han blev 1 år gammal. De hygieniska förhållandena på den tiden var ganska påvra. Han ligger begravd i Vikingstad och står på gravstenen."

"Sköld och Mia flyttade till Linköping 1927 enligt Ruth. Då var jag 9 år. Jag minns ganska väl hur det såg ut på Greby. Och från Ruths bröllop kan jag minnas bilder av hur man dukat, att vi klädde om och sov i gästrummet 1 trappa upp. Jag minns hur sängkammaren låg i förhållande till gästrummet och har ett blekt minne av att jag hälsade faster Mia i sängkammaren på morgonen efter bröllopet. Den mörka hallen eller vinden mellan rummen minns jag så väl. Det var spännande och litet otäckt att gå över den. Nu är den omgjord och renoverad till oigenkännlighet. Under bröllopsmiddagen satt vi barn vid ett bord intill landsfiskalsexpeditionen. Men jag minns aldrig att vi barn någonsin var där inne, däremot var jag mer än en gång i köket hos jungfrun (eller var de 2?)."

"Mia och Sköld bodde i Linköping först vid Kungsgatan, sedan på Snickargatan. Från det senare stället minns jag ett besök vår familj gjorde hos dem. Farbror Sköld satt med ena benet, som var avtaget en bit upp, på en stol i ett rum. Jag minns också några träd utanför fönstret. Sköld fick kallbrand i benen, han hade det ena helt avtaget och det andra vid knät."

"Enligt Viola lär Sköld ha varit glad för sprit. Mia fick t o m låsa in sig för honom och när han svirat lär hästen fått ta sig hem med honom snarkande i vagnen."

Ingegärd har klippt ur en artikel ur Östgötacorrespondenten den 28 april 1974 där friherrinnan Gunni Hermelin på Vallsnäs som skulle fylla 90 intervjuas och berättar bl a:

Ur tidningsartikel:

"Det s k Enshultaspat har fått sin historia. Det var så att när hembränningen förbjöds.....så for den som inget lager hade till Enshult i Ulrika för att köpa brännvin. Man lade ett kuvert med pengar och en tom flaska i ett hål i en ladugård, gick därifrån och när man kom tillbaka efter en stund kunde man hämta flaskan fylld med brännvin."

"Den hanteringen fick länsman Leffler höra talas om och lade in ett kuvert med pengar och en tom flaska i väggen och hämtade sen ut en full flaska. Men det var bara vatten i den!"

Källor:

- Svenska Släktkalendern 1950

- Östgöta-correspondenten 1974-04-28

Anna Matilda Leffler
min farfars fars syster

1863 - 1940

Föräldrar: Sven Leonhard Leffler och Charlotta Mathilda Waernmark
Syskon: Karl Leonard, Sköld Gustaf
Ogift
Ålder: 77 år

Enligt uppgift utbildade sig Anna till sjuksköterska på Sophiahemmet i Stockholm.

Ingegärd Kallerdahl (född Leffler):

"Faster Anna hade kläna lungor, det var därför hon inte orkade arbeta som sjuksköterska. Hon hade ev en uppvaktande kavaljer som var komminister i Gamleby (?). Han skulle försöka bli kyrkoherde i Vikingstad. Annas bror Sköld propagerade väldigt för honom. Men det blev inte Anna och han. Det kom en tyska som hade pengar emellan. Hon kom till Sköld för att hushålla för honom. Hennes goda vän Mia (Maria) Schleman kom på besök. Det lär vara upptakten till partiet mellan Sköld Leffler och Maria Schleman."

Birgit Lintner:

"Hos Gerda och Leonard Leffler bodde Anna till sin död 1940. Seden var den att bröder skulle ta hand om de ogifta systrarna. Anna bröt ett ben innan brodern dog, och gick alltid med käpp efter detta."

GENERATION 9

Tidsskildring

På 1870-talet i Linköping kunde man handla och förse sig med följande:

pianon	konfektion	brasilianskt och javanesiskt kaffe
symaskiner	välsydda skor och	engelska pickles
decimalvågar	stövlar	fransk senap och ryska ärter
lokomobiler	korgar	portugisiska sardeller
kaminer	möbler	holländsk sill
kyrkljus	rakspeglar	kräftor, kaviar, tryffel och gåslever
leksaker	papperskorgar	frukter, öl, vin och sprit
guld- silverarbeten	cigarrställ	tidskrifter, andaktsböcker

Regenter i Sverige på 1800-talet var Karl XIII, Karl XIV Johan (Jean Baptiste Bernadotte), Karl XV, Oscar den I.

Källor:

- Tidningsurklipp
- Svensk Historia/Alf Henriksson

SVEN LEONHARD LEFFLER

1824 - 1892

min farfars farfar

Föräldrar: Abraham Leonard Leffler och Annette Justine Brunbeck

Syskon: -

Hustru: Charlotta Mathilda Waernmark 1824 (1828?)-1892

Barn: Karl Leonard, Sköld Gustaf, Anna Mathilda

Ålder: 68 år, gifte sig 34 år gammal

1824 föddes på Emtöholm (Dalhem socken, Kalmar län)

1841 Furir vid Andra livgren reg

1844 Officersexamen vid militärinstitutet i Visby

1848 underlöjtnant i regementet

1850 ingenjörsexamen (lantmätare)

1851 andre-löjtnant

1854 förste-löjtnant

1858 el 59 vigsel med Charlotta Mathilda Waernmark

1860 andre-kapten

1862 förste-kapten

1869 afförd (som lantmätare?)

1878 avsked

1892 dog på Stora Harg ? (Vikingstad, Östergötlands län)

Ruth Meck (född Leffler) berättar:

Ur Ingegärds anteckningar:

" 'Dom gamla', det vill säga Sven Leonhard och Charlotta Mathilda Leffler umgicks ganska flitigt med Schlemans, som var 'faster' Mias (farbror Skölds fru) föräldrar."

"Sven Leonhard ville inte bli pensionerad med majors grad. Han sade att alla visste vem kapten Leffler var, men ingen kände major Leffler. Ruth tror att detta påverkade pensionens storlek. Som gamla bodde Sven Leonhard och Charlotta Mathilda hos sonen Sköld på Lilla Harg, som de hyrde. En tid bodde 'de gamla' i Linköping innan bostället på Lilla Harg var klart att flytta in i." "Sven och Mathilda bodde på Lilla Harg hos sonen Sköld (landsfiskalsboställe) medan lilla Greby mangårdsbyggnad planerades och byggdes".

Troliga boställen:

- Grebo
- Mjärdevi
- Linköping
- Lilla Harg

Sven Leonhard som person

" 'Denne min son har aldrig gjort mig någon sorg', skrev vid ett tillfälle hans mor. Hans dotter talar om det vackra minne hon har av sin fader, och hur mycket han var och betydde för sitt hem. Var även en god och omtänksam kompanichef, som isynnerhet vinnlade sig om att på bästa sätt sörja för sina gamla grenadjärer vid deras avgång ur tjänsten. Road av studier."

Enligt Sveriges Statskalender 1887 var Sven Leonhard Riddare av Svärdsorden. (Det är väl någon utmärkelse?).

Källor:

- Kungliga Andra livgrenadjärregementet Biografiska anteckningar (Stenhammar - Stenbäck)
- Svenska Lantmätare

Charlotta Mathilda Waernmark 1824(1828?)-1892

min farfars farmor

#####

Föräldrar: Petrus Waernmark och Carin Greta Bäckmark

Syskon: Jonas Petrus

Make: Sven Leonhard

Barn: Karl Leonard, Sköld Gustaf, Anna Mathilda

Ålder: 68-74 år

Ingegärd har skrivit att "Tilda" skötte ladugård mm på Ämtöholm. Men Ämtöholm såldes innan hon gifte sig med Sven. Det kan vara så att Charlotta Mathildas föräldrar bodde där och var anställda på Ämtöholm och att Sven träffade och gifte sig med Charlotta Mathilda som arbetade där?

Det finns också uppgifter om att såväl Schlemans som Charlotta Mathilda Waernmark skulle vara släkt med den beryktade agitatorn Kata Dahlström - men hur? Inga uppgifter visar detta. Kata Dahlström (född Carlberg) föddes på Ämtöholm 1858. Hennes morfar ägde då Ämtöholm (Abraham Leonhard hade sålt det 1852 - se generation 8). Katas dotter heter Elsa Söderberg, som 1947 sände ett brev till Ruth Leffler. Av brevet framgår att Elsa, Ruth och Mia (Ruths mamma) känner varandra väl. Dessa uppgifter är bara en parentes, som jag inte hade tänkt nämna alls. Det får ses som exempel på de frågetecken som

Ingegärd lämnat efter sig i materialet.

GENERATION 8

Tidsskildring

På 1800-talet härjades Sverige av koleran. Farsoten pågick fram till 1870-talet. Krig och samfärdsel medförde att den spreds från sin hemvist Indien. 1834 började det och folk dog som flugor i Göteborg "Många som gick till sina arbeten om morgonen var redan före kvällen nedbäddade i kyrkogårdens mull" heter det i en samtida skildring. "De sjuka nedföll utan några förebud och antog nästan ögonblickligen det karaktäristiska koleransiktet, fick blånader och marmorköld, kall tunga och andedräkt, hopskrumpen hud, betäckt med klibbig svett, pulslöshet, kolerisk röst och oupphörliga uttömningar".

År 1812 infördes lagen om allmän värnplikt i Sverige. Idén kom från Frankrike. De som hade pengar lejde någon som gjorde värnplikten åt dem. Om den värnpliktige inte lydde order gav officerarna rapp av en läderprydd kapp. Den värnpliktige fick dra ner byxorna och ställa sig på huk inför hela kompaniet. De värnpliktiga betraktades som reserv i jämförelse med de s k indelta soldaterna.

Det bevingade uttrycket "Handsken är kastad" myntades av Karl XIV Johan (Jean Baptiste Bernadotte). Napoleon hade låtit franska trupper tåga in i svenska Pommern, arresterat svenska ämbetsmän och upplöst eller tillfångatagit trupperna utan krigsförklaring och klart i strid mot all folkrätt. Kronprinsen Karl Johan utropade: "Handsken är kastad, jag ska upptaga den". Napoleon var uppretad på svenskarna för passivitet i "kontinentalblockaden" och ville varna svenskarna. Karl Johan "upptog handsken" och sällade sig till Napoleons fiender och var med i slaget i Leipzig.

Källor:

- Tidningsartiklar

ABRAHAM LEONHARD LEFFLER 1789 - 1864
min farfars farfars far

Föräldrar: Johan Gustaf Leffler och Anna Elisabeth Lunderberg
Syskon: Sven Gabriel 1780-?, Catharina Maria (Karin) 1781-1847,
 Gustava 1784-1811, Gustaf 1785-?, Carl Johan 1788-1840,
 Anders Fredric 1794-183? (kamrer Göta Kanalbygg)
 samt 5 döda små
Hustru: Anette Justine Brunbeck 1786-1866
Barn: Sven Leonhard
Ålder: 75 år, gifte sig 34 år gammal

1789 född i Linköping
1804 Kadett vid Haapaniemi kadettskola i Finland
1808 student i Åbo - första officersfullmakt
1808- deltog i krig
1809
1811 fänrik i Livgren reg rusthållsdiv
1812 löjtnant
1813- deltog i Tyska kriget och Norska kriget
1814
1818 kapten i reg
1823 vigsel med Anette Justine Brunbäck
1827 ägare av Emtöholm
1827 kompanichef
1845 avsked
1852 såldes Emtöholm
1864 dog i Norrköping

Personbeskrivning

"Munter och upptågslysten och allt framgent en glad sällskapsmänniska och avhållen kamrat, som livet igenom bevarade sin ljusa syn på tillvaron."

Tyska fälttåget 1813-1814

Abraham deltog i 1808-1809 års krig samt i tyska och norska fälttågen 1813 och 1814. Från den tiden finns dokumentation från fälttågen. Dagbok fördes av Fänrik Siösteen under Tyska fälttåget.

Sammanfattande utdrag ur dagbok:

Det var livligt när bataljonen skulle organiseras och utrustas. Kvällen innan fosterlandsförsvararna drog bort ställde stadens och ortens honoratiorens till en bal för att hedra dem. Man drack tappert. Dagen efter lämnades Skänninge för att med "marche forcée" avgå till Karlskrona. Det tog fyra dagar. Gynnsam vind avvaktades och kronprins Karl Johan hade redan anlänt. Det tog 14 dagar innan man avseglade via Rügen. Många blev sjösjuka av en häftig storm, men steg iland i staden Gartz.

Den 16 maj gick bataljonen i regn och storm över till Pommern och kvarterade sig vid Greifswald. Löjtnant Leffler var chef för en jägardivision vid rusthållsbataljonen. Svenskarna mottogs mycket väl där de drog fram. De välvilliga kvartervärdarna undfagnade och roade sina objudna gäster på bästa sätt och många starka vänskapsband knöts.

Det militärpolitiska läget var ett tag oklart, men en plan gjordes en tid efter Napoleons seger vid Bautzen. Karl Johan fick befälet över den s k Nordarmén där 30.000 svenskar, 20.000 ryssar och 50.000 preussare skulle ingå. Samling skedde väster om Berlin.

Bivackläger intogs vid den lilla staden Teltow. "Man betraktade alla serskilda kottier af halfklädda officerare, uppvtaktade af fjäskande upppassare, alla dessa samtliga marketenterskor, upphöjda till äran att föreställa Bachi prestinnor, allesamman huller om buller, i eller utom kojor af halm eller stulna bräder, ämnade till skydd mot väder och vind och placerade här och där på marken mellan slaktade kreaturs inelfvor och diverse andra uttömningar - man betraktade allt detta helt noga; man åhörder derjemte alla differenta

ljuden, allt detta sorl af hundratals rop, af svordomar, af lustiga visor, af psalmer, af instrumenter, af hästars gnäggande mm - och man har föreställningen av en bivack i dess fulla glans, denna stora uppfinning, en naturlig följd af krigskonstens förfining och arméernas rörlighet under alla tider". Det var den 22 augusti.

Dagen efter beredde sig armén på anfallet från de framryckande fransmännen, som drog sig tillbaka efter het strid. Några dagar senare marsch över Saarmund Beelitz-Buchholtz till Treuenbitzen.

Löjtnant Lefflers bataljon och en preussisk bataljon kommenderades att avgå till Roslau vid Elbe för att samla broslagningsmateriel, via väldiga bok- och ekskogar. "Här svärmade vi omkring i några dygn, hvarunder fördes ett lustigt lefverne och kalasades på de utskrifningar af stora limpör och andra födoämnen, hvarmed byarnes invånare belades för vårt besök". Den 7 september återförenades de med övriga armén som anfallit byn Göhlsdorff strax innan. Den 14 september avmarsch till trakten av Zerbst där man slog kvarter i Fredriekenbergs slott. "Utan vidare komplimenter och alla slottsuppsyningsmannens föreställningar till trots fördelades de storståtliga, af sidentapeter och förgyllningar prunkande rummen till boningar år våra trasiga knektar, som med sina smutsiga figurer, liggande på halm i all den övriga grannlåten, gjorde kontrasten så mycket frapantare."

16 september återförenades jägarbataljonen med sin brigad i Roslau. Här började hälsotillståndet att försämrans. Vädret blev kyligt och det regnade dagligen. Det var brist på föda och gott om plommon, som gjorde att grenadjärerna förstörde sina magar.

"Leben die braven Schweden"! Löd ropen där svenskarna drog fram.

Så småningom ryckte arméerna fram mot Leipzig där den franska hären väntade, beredd på strider. Den 19 oktober stormade bland annat min farfars farfars far (löjtnant Leffler) "Grimmisches Thor". Ur general Adlercreutz rapport: ".....så att ni för mig endast återstår att inför Eders Kongliga Höghet nämnda det utmärkta nit och mannamod, Svenska Trouppen, men i synnerhet befälet visat, som under det de från alla fönster, portar och gathörn voro blottställda för fiendens eld, men största frimodighet framryckte". Av rusthållsbataljonens jägare sårades chefen, löjtnant Leffler, lätt i ena axeln, 4 dödades och 4 sårades för övrigt.

Mot Göttigen och vidare mot Lübeck. Längs Landwehr stod en dansk styrka i befäst ställning. Löjtnant Leffler med rusthållsbataljonens jägardivision, bland annat, fick order att med ett par skvadroner och några kanoner gå till anfall mot denna ställning. Den fientliga ställningen erövrades efter en smärre manskapsförlust. Danskarna drog sig in i Lübeck. Förberedelser till stormning vidtogs. Den danske befälhavaren gav upp och gick med på utrymning av staden. Vapenstillestånd rådde en tid.

Efter ytterligare sammandrabbningar slöts freden i Kiel den 14 januari. Den danske konungen avträdde Norge.

Napoleon uppbadade sitt lands sista krafter och uppmanade till ytterligare fälttåg. Frammarsch mot Rhen påbörjades. Napoleon abdikerade dock och krigets mål var vunnet. Embarkering av skeppet "Gustaf den store" skedde på midsommardagen, den 24 juni, 14 månader efter utresan. Göteborg nåddes den 8 juli.

Norska fälttåget 1814

Sammanfattande utdrag ur Fänrik Siösteens dagbok:

Det var inte slut i och med ankomsten till Göteborg. Redan 2 augusti gick 1 brigadens jägarbataljon över sundet vid Svinesund, där löjtnant Leffler ingick i befälet över bataljonen Rehnbergs jägardivision. De militära tilldragelserna var obetydliga, "endast löjtnant Lefflers jägardivision torde härunder ha kommit i tillfälle att växla skott med fienden" längs vägen Hafslund - Rakkestad.

Striden vid Kjölbjergs bro var den sista krigshändelsen under fälttåget och konventionen i Moss den 15 augusti avslutade Sveriges sista krig. Den 29 november kom rusthållsbataljonen till Östergötlands landamären i Ödeshög där den upplöstes och grenadjärerna hemförlovades."

Abraham Leonhard efter kriget

Abraham var alltså endast 25 år när han kom hem från två krigsfälttåg där han ingått i krigsbefälet. Jag kan inte låta bli att tänka på att det är en slump och en tur att jag sitter här nu. Det blev så tydligt när jag läste om dessa krigstrapatser. Först 9 år efter krigstjänsten gifte han sig. Han köpte Emtöholm 1827. Enligt skriften Sveriges bebyggelse var gården Emtö, senare benämnd Emtöholm, från 1600-talet. Tidigare ägare var biskopar, Kronan, en häradshövding, en borgmästare, en baron, en major Lars Göthe och så kapten Leffler. Lars Göthe var Anette Justines mosters man.

Abraham och Anette Justine fick en son. Mer vet vi inte om Abraham, men Ingegärd har spekulerat kring Anettes liv nedan.

Källor:

- Kungliga Andra livgrenadjärregementet historiska biografiska (Stenhammar - Stenbäck)
- Sveriges bebyggelse, Kalmar län, del I

Anette Justine Brunbeck 1786 - 1866
min farfars farfars mor

Föräldrar: Jöns Brunbeck och Christina Margaretha Linderoth
Syskon: minst ett
Make: Abraham Leonhard Leffler
Barn: Sven Leonhard
Ålder: 80 år

Ingegärd Kallerdahl (född Leffler):

"Anette Justine - Dig har jag tänkt mycket på! Hur var din uppväxttid i Norrköping? Var gick du i skola? Vad sysslade du med under din ungdom? Och hur var mötet med den glade och sällskaplige Abraham Leonhard, min farfars farfar?"

"Du var 37 år när du gifte dig med den 3 år yngre Abraham och 38 år när du fick ert enda barn, Sven Leonhard. Abraham kom att äga Ämtöholm i Dalhem i norra Småland. Det ligger vackert vid sjön Ämtö på vägen från Kisa till Gamleby. Din mors systers man Lorenz (Lars?) Göthe hade tidigare ägt gården. Man kan även komma dit från Åtvidaberg och Överum. Laxtorp är närmsta by."

"Var min farfars farfar din andre make? Ty det var vanligt att man ordnade 'partier' för sina

döttrar på din tid och inte kunde väl borgmästarens dotter saknat anbud?"

"Så många gånger jag tänkt dig som matmor på Ämtöholm, sett för min inre syn hur Abraham Leonard kom hem ridande eller med hästskjuts från sitt regemente! Dina barnbarn = min farfar och hans syskon var många gånger på Ämtöholm, men då hade ni redan sålt gården (den såldes 1952 - sammanställarens kommentar). Var din svärdotters far Peter Waernmark inspektör på gården, så det var morföräldrar de gästade? Jag kan se Karl Leonard och Sköld båda simma i sjön och fiska - det fanns väl gädda? Gädda var något min farfar och farmor och även vår familj hade ofta. Ett 'arv' från Ämtöholm - eller kanske från Finland?"

"Du blev ganska gammal - 80 år! Abraham dog i Norrköping. Bodde ni där då? Eller var ni på besök hos släktingar? Varför begravdes han i Linköping? Ligger även du begravd i domkyrkan? Bodde ni i Linköping?"

"Du hade en son som gjorde dig stor glädje. Hos honom bodde du på gamla dagar på hans kaptensboställe, Mjärdevid utanför Linköping i Slaka socken. När du dog var farfar 7 år, farbror Sköld 6 år och faster Anna 3 år. Din sonson, min farfar (Karl Leonard) bosatte sig i Norrköping - hade du släkt kvar där kring år 1900? I sa fall brorsöner? Så mycket frågetecken!"

"I år är det 108 år sedan du dog. Jag - din sonsons sondotter är bördig från Norrköping, bor i Linköping och passerar då och då förbi Ämtöholm på väg till vårt fritidshus. Jag skulle ha velat träffa dig och lärt känna dig. Men du lever i min fantasi!"

"Ämtöholm var tydligen ett paradiset för vår farfar, Karl Leonard, och hans syskon. Hur många gånger berättade inte faster Anna Leffler om besöken där och de tavlor hon hade (den broderade och den naiva)."

Anette Justine dog på Mjärdevid kaptensboställe 1866.

Källor:

- Sveriges bebyggelse Östergötlands län
- Ingegärds fantasier och anteckningar

Jöns Brunbeck 1740-1809 - Anette Justines far
min farfars farfars morfar

Jöns Brunbeck var borgmästare i Norrköping, gift med Margaretha Lindroth. Hans far hette Lars Knutsson, guldsmed i Ystad, och hans mor hette Margareta Brunbeck. Han dog när Anette Justine var 23 år, år 1809, 69 år gammal. Han hade även en son, Christian Wilhelm Brunbeck.

1740 föddes i Ystad

1771 grosshandlare i Norrköping

1777 extra rådman

1783 ordinarie rådman

1797 handels- och politieborgmästare i Norrköping till sin död

Jöns Brunbeck tycks ha varit inblandad i mycket i staden Norrköping. Han var t ex ordförande i styrelsen för Gustavianska barnhuset, i skolbyggen, i muddringsverk mm. Hans namn finns ingraverat i Olai Kyrkas 3:e klocka. Ägde Smedjeholmen tillsammans

med H Schenbom, Bergsbrokvarnen mm. År 1909 ägdes Smedjeholmen av YFA - Förenade Yllefabrikerna AB.

Källor:

- Norrköpings Minne
- Norrköpingskrönika I och III

Mikael Lindroth 1717-1784 - Anette Justines morfar
min farfars farfars mormors far

Gift med Anna Drews. Av Ingegärds forskning framgår att han måste ha varit en av Norrköpings förmögna män. Det framskymtar i Ingegärds material att han och Jöns Brunbäck, som blev borgmästare i Norrköping, hade stort inflytande över sociala och politiska frågor. Han var också Norrköpings 5:e störste järnexportör. Av materialet kan utläsas att han umgicks med Eberstein, Schwartz m fl kända gamla Norrköpingsnamn.

Ur Norrköpings Historia 4, avd I:

"Norrköpings främste köpman blev...troligen Mikael Linderöth. Norrlänning till börden synes han ha gått den långa vägen från sjömanskap och hökeri över sjöfarts- och manufakturintressen till stor grosshandel. Han ägde vid sin död bl a: sockerbruket Patrioten, och den lilla klädesfabriken Wattenkonsten samt sju fartyg om tillsammans över 500 läster tillika 2 smärre skepp. Han hade vidare sillsalteri vid Marstrand och 1773 den näst största utsändningen bland Norrköpingsintressenterna där. Likaså låg han tvåa i medlemsavgift till en lokal sjömanskassa och i fyrktal vid kommunalskattningen. Lindroth efterlämnade endast döttrar och blev svärfar till P G Wadström, som fortsatte hans rörelse och utlöste de övriga mågarna".

Källor:

- Norrköpingskrönikan III
- Bouppteckningshandlingar
- Norrköpings Historia 4

Carl Johan Leffler 1788 - 1840
min farfars farfars fars bror

Föräldrar: Johan Gustaf Leffler och Anna Elisabeth Lunderberg
Syskon: Abraham Leonhard 1789-1864, Sven Gabriel 1780-?, Catharina Mariana (Karin) 1781-1847, Gustava 1784-1811, Gustaf 1785-?, Anders Fredric 1794-183? m fl
Ålder: 52 år

1806 studerade i Uppsala
1807 Hofr ex
Auskultant i Svea hofrätt
1810 e o notarie
1833 V auditor
Notarie i Stockholms sjötullsrätt
1840 dog på Emtöholm

Källor:

- Svenska Ättartal IX, Örnberg
- Östgötars minne, Odén

Sven Gabriel Leffler 1780 - ?
min farfars farfars fars bror

Föräldrar: Johan Gustaf Leffer och Anna Elisabeth Lunderberg
Syskon: Abraham Leonhard 1789-1864, Catharina Mariana (Karin) 1781-1847, Gustava 1784-1811, Gustaf 1785-?, Carl Johan 1788-1740 Anders Fredric 1794-183? m fl

Gick som ung till sjöss.

Källa:
- Svenska Ättartal IX, Örnberg

Anders Fredric Leffler 1794-183?
min farfars farfars fars bror

Föräldrar: Johan Gustaf Leffler och Anna Elisabeth Lunderberg
Syskon: Abraham Leonhard 1789-1864, Catharina Maria (Karin) 1781-1847, Gustava 1784-1811, Gustaf 1785-?, Carl Johan 1788-1740 Sven Gabriel 1780-? m fl
Hustru: Johanna Bergvall
Ålder: Högst 55 år

Kamrerare vid Göta Kanal.

Källa:
- Svenska Ättartal IX, Örnberg

Carl Anders Leffler 1801 - 1840
min farfars farfars fars kusin

Föräldrar: Karl Leffler och Maria Elisabeth Aschan
Syskon: Carolina Maria 1796-1843, Emma Laurentia 1797-1854
Ålder: 39 år

1827 fil kand
fil doktor
1835 med kand
bruksläkare på Gysinge, Gefleborgs län
1836 med lic
1837 med doktor
stadsläkare i Vadstena
1838 stadsläkare i Lindesbärg
1840 dog i Lindesbärg

Enligt Sv Ättartal levde han 1802-1838 och var stadsläkare i Linköping.

Källor:

- Östgötars minne, Odén
- Svenska Ättartal

GENERATION 7

JOHAN GUSTAF LEFFLER 1747 - 1796
min farfars farfars farfar

Föräldrar: Sven Hansson Leffler - Katarina Elisabeth Sundberg
Syskon: Karl, Aron (halvbror) m fl
Hustru: Anna Elisabet Lunderberg 1762 (1761?)- 1831
Barn: Abraham Leonhard 1789-1864, Catharina Maria (Karin) 1781-
1847, Gustava 1784-1811, Gustaf 1785-?, Carl Johan 1788-
1740 Sven Gabriel 1780-? Anders Fredric 1794-193?m fl
Ålder: 49 år, gifte sig 32 år gammal

1747 född i Skaraborgs län
1768 ingenjörsexamen
1769 vikarie för fadern (lantmätare)
1772 vikarie för P Träskman
1777 Kommissionslantmätare i Finland, där han aldrig tjänstgjorde
1778 Transport till Sverige (byte med K J Vallberg)
1779 vigsel med Anna Elisabet Lunderberg från Linköping

Koppor och mässlingen härjade i slutet av 1700-talet, vilket antagligen bidrog till att flera av Johan Gustafs och Anna Elisabets barn dog. Johan Gustaf var kommissionslantmätare i Linköping.

Personvers

Vid bröllop, begravningar och andra tillfällen förfärdigades förr i tiden hyllningsdikter, som trycktes och spreds bland gäster. Dessa personverser var vanligast årtiondena omkring 1769 i småland. En kartläggning av Almquist redovisar 35 st som endast finns i ett exemplar. Ingegärd har funnit en sådan personvers om Johan Gustaf och hans blivande maka. Kopia finns i arbetspärmen.

".....dess täckhet ändrar aldrig färg; Kan dygd av tiden överfallas? Du vet ju då hur stycket kallas? Ack, ANNA LISA LUNDERBERG, jag först hos dig mig givit an, att på din Kronpark intäkt göra; så värdes mig då nådigt höra, din dyrkan du ock öka kan. Ej denna jord hör någon till, vad hindrar då, att den mig ge? Låt den mit täcka Eden bli, emot vad villkor som du vill."

".....låt Leffler i sin bön ett nådigt bifall vinna; till denna Kronopark jag listigt honom lett, den del därav han nämnt, förtjänst han av dig bett. Det är mitt eget verk, bör han dig fåfängt tigga? Skall ett så vackert fält i linda fruktlöst ligga? I höstens kulna storm och vinterns kalla snö skall parken vissna bort och vissnad från oss dö? Du må då ömma mor vad han begärt förära.....Men blir uti hans hand den egendomen satt, så bör han varje år dig giva någon skatt."

"Dessutom ock min son därhän sin omsorg sträckt och Lefflers hug och nit till sin begäran väckt; fördenskull och som han min ömma nöd är värdig.....Ty vill ock allmänt jag i kraft härav förklara, att Leffler till den jord skall rätta ägaarn vara, som han idag begär och

hittills hört mig till, nu är den lagligt hans, att nyttja som han vill. Men innan laga fång för honom kan beviljas, bör platsen mätas av och parken skiljas.....Förnöjd min gudablick jag kastar hit ibland, att se hur Leffler ömt förädlar detta land. Dock bör en årlig skatt han till mitt tempel skicka, hansskal då bli en gosse eller flicka, som ska fostras upp i mina visa råd och en gång be af mig att njuta fadrens nåd."

Detta var några rader ur dokumentet, som är skrivet på den tidens svenska, daterad den 28 september 1779 och benämnd "Handlingar hörande til Herr Ingenieuren Johan Gustaf Lefflers Laga Fång av Madem Anna Elisabeth Lunderberg.

Anna Elisabeth Lunderberg 1762-1831
min farfars farfars farmor

Föräldrar: Gabriel Lunderberg och Mariana Wefwer
Syskon: flera
Make: Johan Gustaf Leffler
Barn: Abraham Leonhard 1789-1864, Catharina Maria (Karin) 1781-1847, Gustava 1784-1811, Gustaf 1785-?, Carl Johan 1788-1740 Sven Gabriel 1780-? Anders Fredric 1794-193?m fl
Ålder: 69 år

Familjen

Anna Elisabeth Lunderbergs föräldrar hette Gabriel Lunderberg och Mariana Wefwer. Deras gravsten finns att se inne i Linköpings domkyrka. Gravstenen ligger som golv med inskriften: "Råd- och Handelsmannen Gabriel Lunderberg och des Kiära hustru Mariana Wefver tillhörig graf rista åhr 1788".

Anna-Lisa hade två syskon till. Ett annat syskon hette Abraham och dog 1 år gammal.

Mariana Wefvers anfäder var guld- och silversmeder. Slakten Wefver kan spåras till 1300-talet i Linköping. Även då var de guldsmeder. Hennes farfars far var guldsmed i Linköping och en kandelaber och en oblatask som han gjort finns bevarade i Linköpings domkyrka. Andra arbeten finns spridda lite överallt i Sverige. Han är min farfars farfars farmors morfars farfar och levde 1609-1671.

Gabriel Lunderberg - fadern
min farfars farfars farmors far

1726 född i Finland
1760 vigsel med Mariana Wefver (som förut varit gift)
1760 borgared som handelsbetjänt, kryddkrämare
1776 rådman (upphävdes 1777)
1801 död i Norrköping, begravnen på Linköpings domkyrkogård
Blev 75 år gammal.

Frimureriet

Utdrag ur Linköpings Historia:

"Frimureriet har alltid haft förmågan att sätta folkfantasi i rörelse. Dess tidigaste framträdande i Linköping gav upphov till de mest fantastiska rykten. Härom står åtskilligt att läsa i magistratens protokoll från år 1771. På sommaren detta år anmälde landsfiskalen Johan Schenling för magistraten att rykte vunnit spridning om att 'folk på vissa ställen här i staden blir slaktade', och anhöll att en undersökning måtte företagas....Under den följande tiden lät magistraten inkalla ett flertal personer till förhör. Vittnesmålen bekräftade till fullo, att det hemska ryktet hade vunnit stor spridning i trakten."

"Det kom fram, att många bönder drogo sig för att resa in till staden av fruktan för att råka ut för 'folkslaktarna', som uppgåvos hålla till i handelsman Lunderbergs hus vid Stora torget och på några andra ställen. Korpulenta personer ansågos löpa särskilt stor risk. Man visste berätta att två feta pigor försvunnit, och att endast deras kläder påträffats. Ett vittne uppgav att illgärningsmännen voro 'klädda i sida kläder med flor för ögonen, och att de s k frimurarna voro delaktiga uti föranstaltandet om folkets slaktande'. Enligt en tydlig version skulle mänskokoöttet nedsaltas och sändas till hundturken; man hade fått för sig att kronprins Gustaf och prins Fredrik under sin utländska resa råkat i turkisk fångenskap och måste erlægga en så makaber lösen för sin frihet...."

"Det var inte lätt att veta vad de uppskrämda och ursinniga bönderna kunde taga sig till. Att de uteblevo från marknader och torgdagar var i och för sig betänkligt. Och det gick tal om att allmogen hyste planer på att bränna ner hela staden till hämnd....Man hör heller inte något om frimurarna några decennier framåt; förmodligen ha några ordenssammankomster inte ägt rum under denna tid. Att misstänksamheten levde kvar visade sig, då ett frimurarsamfundbildades i staden år 1807.....På anmodan av landshövdingen uppdrog domkapitlet åt prostarna att söka vederlägga de orimliga ryktena". Detta lyckades."

Källor

- Svenska Ättartal IX, Örnberg
- Svenska Lantmätare
- Östgötars minne
- småländsk personvers
- Linköpings Historia 2:2, Kraft och Lindberg
- Ingegärd Kallerdahls material

Karl Leffler 1752 - 1833
min farfars farfars farfars bror

Föräldrar: Sven Hansson Leffler - Katarina Elisabeth Sundberg
Syskon: Johan Gustaf, Aron (halvbror) m fl
Hustru: Maria Elisabeth Aschan
Barn: Carl-Anders, Carolina Maria 1796-1843, Emma Elisabeth 1797-1854
Ålder: 81 år, gifte sig 44 år gammal

1776 examen
1792 kommissionslantmätare
1796 vigsel med Maria Elisabet Aschan
1825 avsked med pension

Karl Leffler bodde på Örvad i Västra Stenby socken där han var kommissionslantmätare, vilket bestyrks av kartor över Skänninge upprättade av honom, bland annat 1815. Hustrun dog 17 år tidigare än honom. Hustrun var dotter till hospitalssysslomannen i Linköping Anders A och Emerentia Fleibe.

Hustrun föddes på 1760-talet och dog 1817 enligt okänd källa (kopierad av Ingegärd).

Källor

- Svenska lantmätare (Ekstrand)
- Östgotakronikan
- Lantmäteristyrelsens arkiv

Aron Leffler 1765 - 1826
min farfars farfars farfars bror

Föräldrar: Sven Hansson Leffler - Brigitta Kristina Kihlbom
Syskon: Johan Gustaf, Karl m fl
Hustru: Rebecca Albertina Berger 1775 - 1847
Son: Per Aron m fl (yngre grenen som inte redovisas)
Ålder: 61 år gammal, gifte sig 31 år gammal

1784 studerade i Uppsala
1786 handelsbokhållare i Stockholm
grosshandlare
godsägare i Herrestad i Kärda, Jönköpings län
1796 vigsel med Rebecca Albertina Berger
1826 dog på Herrestad

Aron Lefflers barn och barnbarn etc utgör den "yngre grenen" Leffler och redovisas inte i generation 14-8 i det föregående. De finns dock på släkttavlan, som omfattar generation 1 - 11.

Källa:

- Östgotars minne

GENERATION 6

Aktuellt på den tiden

Lantmäteriet hade införts år 1628, vars verksamhet syftade till att få in skatter genom att jorden kunde taxeras.

SVEN HANSSON d y LEFFLER 1712 - 1771
min farfars farfars farfars far

Föräldrar: Hans Svensson och Maria Holm
Syskon: Johan Gustaf
Hustru: 1. Katarina Elisabeth Sundberg 2. Brigitta Kristina Kihlbom
Barn: Johan Gustaf, Karl, Aron + många som dog tidigt
Ålder: 59 år, gifte sig första gången 30 år gammal

1728 elev i Uppsala län
1736 examen (ingenjör)
1738 vice ordinarie lantmätare Skaraborgs län (vikarierade för Olof Gerdes)
1742 vigsel med Katarina Elisabet Sundberg 1721-1757
1744 extra ordinarie lantmätare
1754 interims ordinarie lantmätare
1757 vigsel med Brigitta Kristina Kihlbom 1734-1767
1771 död

Två hustrur:

1. Katarina Elisabet Sundberg födde 10 barn under en 12-årsperiod, varav 6 dog mycket små, 2 okänt, 2 är Johan Gustaf och Karl.
2. Brigitta Kristina Kihlbom födde 7 barn under en 8-årsperiod, varav 3 dog mycket små, 3 okänt, 1 är Aron.

Boställe

Sven Hansson d y Leffler var bosatt i Kjekestad i Ullervad socken i Vadsbo härad och verkade som ordinarie lantmätare i Västergötlands och Skaraborgs län. Sven Hansson d y Leffler är porträtterad. Benämns Trihorn. En kopia finns hos min kusin Gunnar Leffler.

Ingegärd har satt frågetecken till uppgifterna om Sven Hansson d ys föräldrar. Enligt henne (och Svenska slätkalendern) heter föräldrarna Hans Svensson Leffler och Maria Holm, ej Jean Leffler och Maria Keyser, som Svenska Lantmätare uppger. Carl Leffler (generation 5) är gift med Catharina Keyser.

Källor:

- Svenska lantmätare
- Svenska målningar
- Kyrkoarkiv Skaraborgs län Ullervad socken
- Göteborgs landsarkiv

Johan Gustaf Leffler 1715 -
min farfars farfars farfars fars bror

Föräldrar: Hans Svensson Leffler och Maria Holm
Syskon: Sven Hansson Leffler
Hustru: Maria Dubois
Barn: Johanna Maria 1757-?, Regina Maria 1760?
Ålder: ?, gifte sig 42 år gammal

1731 boktryckarlärling
kammarskrivare
hantboist (oboist)
1757 vigsel med Maria Dubois

En hantboist ingick i ett regementes militärmusikkår och fungerade som ledare (musikunderofficer).

Källor:

- Svenskt Ättartal IX, Örnberg
- Ingegärds anteckningar

Axel Didrik Reutersköld 1714 - ?
min farfars farfars farfars fars kusin

Föräldrar: Daniel Leffler (adlad Lagersparre) och Margareta Hag
Syskon: Beata Elisabeth, Carl Jonas, Carl Fredric, Fredric Wilhelm, Daniel
plus 6 till

1719 genom fadern adlad Lagersparre - senare byte till Reutersköld
1720 introducerad jämte sina syskon Carl Fredric, Daniel och Fredrik Wilhelm. 1720
blev Axel Didrik Archlie-mästare vid Stockholms galere escadre samt
sedermera efter avlagda studier vid akademien i Uppsala
1732 corpral af Livregementet till häst,
1740 på begäran avskedad,
1748 löjtnant uti ...tjänst, samma år Ryttmästare.
1748 vigsel med Eva Anna Wefwerstedt 1729 -

Hustrun var dotter till Olof Evert Wefwerstedt och Eva Johanna von Schwab.

Källa:

- Svenska Ättartal IX, Örnberg

Carl Fredric Reutersköld 1718 - ?
min farfars farfars farfars fars kusin

Föräldrar: Daniel Leffler (adlad Lagersparre) och Margareta Hag
Syskon: Beata Elisabeth, Carl Jonas, Axel Didric, Fredric Wilhelm,
Daniel, plus 6 till

1732 Archliemästare vid Stockholms galere escadre
1740 På begäran avskedad, samma år Volontaire af Garde
1741 Förare och Sergeant ibid
1741-1742 bevistat fälttågen i Finland
1742 adjutant af Västmanlands regemente
1744 Fänrik ibid
1746 Löjtnant ibid
1746 vigsel med Margaretha Christina Ekenberg
1754 Capitaine ibid

Hustrun var dotter till Maj Eric Johan Ekenberg och Christina Johansdotter Lagermarck.

Källa:

- Svenska Ättartal IX, Örnberg

Daniel Reutersköld 1720 - ?
min farfars farfars farfars fars kusin

Föräldrar: Daniel Leffler (adlad Lagersparre) och Margareta Hag
Syskon: Beata Elisabeth, Carl Jonas, Axel Didric, Carl-Fredric 1718,
Fredric Wilhelm 1728-?plus 6 till

Gick ur riket 1745 för några förseelser mot Riksens Ständers Band?

Källa:

- Svenska Ättartal IX, Örnberg

Fredric Wilhelm Reutersköld 1728 - ?
min farfars farfars farfars fars kusin

Föräldrar: Daniel Leffler (adlad Lagersparre) och Margareta Hag
Syskon: Beata Elisabeth, Carl Jonas, Axel Didric, Carl- Fredric, Daniel
plus 6 till

1739 blev han volontaire av Södermanlands Regemente

1743 förare ibid

Källa:

- Svenska Ättartal IX, Örnberg

Justina Maria Leffler 1723-1780
min farfars farfars farfars fars kusin

Föräldrar: Carl och Catharina Leffler

Syskon: Beata Charlotta

Make: ?

Barn: Eric 1740-?, Laurens 1743-?, Catharina Charlotta 1745-?, Carl
1746-?

Källa:

- Svenska Ättartal IX, Örnberg

Hedvig Leffler 1700 - ?
min farfars farfars farfars fars syspling

Föräldrar: Johan Leffler och Märta Jacobsdotter Egelman
Syskon: Jeanna Märta Leffler 1705-1728
Make: Georg Henrik Wolffelt (barn i annat äktenskap: Otto Magnus)
Barn: Fritz Wolffelt

Hedvig, gift 1717 i Linköping med Georg Henric Wolffelt." 1726 fortfarande gift med Major Wohlfeldt. (den senare uppgiften från "Beskrifning över Linköping", Tollarp. Enligt grafcharta öfver Linköpings domkyrka har Hedvig grav nr 130 där). Hennes mans son gifte sig med hennes syster 1726.

Källor:

- Svenska Ättartal IX, Örnberg
- Kungliga livgrenadjärregementet, biografiska anteckningar, Stenhammar och Stenbock
- Handskrift

GENERATION 5

Tidsskildring

Från slutet av 1600-talet till 1718 var Karl XII kung i Sverige. Han hade inte tid att bilda familj. Han förde krig i Ryssland, Turkiet, Norge, Danmark, Preussen, Hannover och kanske i fler länder. Detta ställde stora krav på tillgångar i form av pengar för att utrusta krigsfolk och skepp.

1719, efter hans död då ännu ingen regent utsetts, brände ryssarna ner alla hamnstäder längs Östersjökusten. Alla utom Stockholm som tack vare sin eskader kunde hålla inkräktarna borta. Jag inbillar mig att adlandet av Daniel Leffler hade med detta att göra.

I början av 1700-talet härjades landet av pest. Cirka en tredjedel av befolkningen dog i Stockholm. I Skänninge dog 500 av 700 invånare. Kanske var det därför många av barnen inte blev så gamla. Flera av Hans Lefflers barn blev knappt vuxna.

Handeln med oxar spelade troligen en stor roll för Linköpings handlande borgerskap. I ett uttalande från 1686 uppger landshövding Stålar, att handeln med oxar 'fordom' varit de östgötska uppstädernas 'förmämsta näring'. Tydligt var den en av Linköpingsbornas bäst inkomstkällor. Under 1500-talet hade en ganska livlig handel med oxar ägt rum. Götalandskapen var leverantörer och Bergslagen avnämare. I Örebro uppbars en passagetull på oxar. 1554 förtullades de flesta oxar från Jönköping och Västergötland. Endast Vadstena i Östergötland deltog i denna handel. Bergslagen var huvudkonsumenten. De stora oxmarknaderna hölls i Örebro, Köping och Västerås. Stockholms kraftiga uppblomstring i början av 1600-talet förändrade situationen för Linköpings- bornas möjligheter att delta i oxaffärerna. Huvudstaden behövde livsmedel för den växande befolkningen. Det hände ibland att borgare ombesörjde oxdrifter på uppåt 300 djur. Borgarna köpte oxar i bl a Kinda och Ydre samt i småland. Normalt gjordes dock inköpen på marknader och torgdagar; i Kisa vid Bartolomei, frimarknaden vid Olovsmässan i Skänninge. Borgarna hade särskilt tillstånd (utverkat 1662) av kommerskollegium till uppköp ute på landsbygden. Efter några år återgick man till det gamla systemet då 'några få personer av denna friheten gjorde sig stor profit och nytta men adra i staden en märklig skada och avsaknad'. Oxköpen finansierades genom att borgaren lånade upp pengar av någon annan borgare eller av ståndspersoner, vilka vanligen tog 3% ränta. Bönderna fick vänta med betalning tills borgaren sålt oxarna. Det framgår av rättegångsprotokoll från 1701 att landssekreteraren Johan Leffler (se nedan) hade satsat pengar i olika oxdrifter till Stockholm på "halv förtjänst".

Svåra påfrestningar följde. Missväxt, den stora branden år 1700, kriget och pesten. Borgarna förmådde inte bära krigstidens skattebördor. Handeln hade så gott som helt utarmats i början på 1700-talet. Enligt uppgift i stadens riksdagsbesvär 1719 skall borgerskapet haft sin "nästan största näring" av att sälja brännvin till dem, som reste genom staden eller hade ärende till länsstyrelsen.

Källor:

- Svensk Historia, Alf Henriksson
- Linköpings historia 2:1, Kraft och Lindberg

HANS SVENSSON LEFFLER
min farfars farfars farfars farfar

1683 - efter 1731

Föräldrar: Sven Hansson d ä och Maria Danielsdotter Miliandra
Syskon: Gundela, Daniel (Lagersparre) Margareta, Henric, Carl, Sven
Svensson, Lars, Hedvig, Simon, Johannes, Anna, Catharina,
Peter Magnus plus ett till född 1705 och 1syskon som dog liten.
Hustru: Maria Holm ?-1731
Barn: Sven Hansson, Johan Gustaf
Ålder: Minst 48 år, gifte sig 28 år gammal

Socketbagare i Stockholm. Efterträdde fadern som hovkonditor.
Gifte sig 1711. Hustrun gifte om sig med Carl de Besche.

Källa:
- Svenska Ättartal IX, Örnberg

Daniel Svensson Leffler - adlad Lagersparre 1685 - 1749
min farfars farfars farfars farfars bror

Föräldrar: Sven Hansson Leffler och Maria Danielsdotter Miliandra
Syskon: Gundela, Hans Svensson, Margareta, Henric, Carl, Sven
Svensson, Lars, Hedvig, Simon, Johannes, Anna, Catharina,
Peter Magnus plus ett till född 1705 och 1syskon som dog liten.
Hustru: Beata Margaretha Hag 1688-1743
Barn: Beata Elisabeth 1710-?, Carl Jonas 1711-?, Axel Didric,
Carl Fredric, Fredric Wilhelm, plus 6 till
Ålder: 64 år

1700 avslutade studierna på Uppsala Akademi extraordinarius i Camar,
Revision
1704 Kammarskrivare vid balance arbetets utredande
1710 Kamrerare och avslöt 1686 års generalbok. Sekreterare vid amiralitet i
Göteborg
1713 Commissarius vid den då uti Stockholm inrättade galére escadren,
samma år skickad till Västernorrland att utstyra (?) de därstädes byggda galerer
och dem utprovantera
1715 drog han behörig försorg om Caparnas utrustning och conjunction med
escadren uti Stockholms skären (?)
1716 blev han amiralitetscommissarius i Stockholm
1719 övercommissarius ibid i samma befattning adlad Lagersparre
1720 introducerad (nr 1636)
1724 Konglig Räntmästare
1734 Dömd till fängelse
1749 Begravd i Eds kyrka (som sin far)

Upprustning av kronans skepp
"Under warande tjänstetid gjorde han år 1715 ansenliga förskotter till amiralitetet, upptog,

inrättade och i fullkomligt gott stånd bragte med några interessenter det gamla och obelagda skeppsvarvet på holmen, förrättade uti de förflutna åren så länge escadren låg i Stockholm alla reparationer och kölhalningar, jämväl uppbyggde ånyo år 1706 pråmarna Camelen, Sjöspöket, brigantin Fama och 30 stycken skärbåtar (?), förtimrade år 1717, pråmarna Elefanten, brigantinerna Kruthornet och ?, samt galererna Draken, Kräftan och Jungfrun med åtskilliga slupar. År 1718 byggde han en stor galere af en 160 fot lång, samt artillerie och lastpråmarna Forvardaren, Constapeln och ...mästaren?, år 1719 två stora ? av ett, en stor slup, pråm och 10 ? slupar."

Lånade ur statskassan

"Men år 1734 den 4 april blev han för kronans tillgripna medel under förvaltningen av Kongliga Räntmästarämbetet dömd ifrån ära, adelskap, namn och tjänst, till livstids fängelse i Marstrand, utur vilket han dock sedermera igenom Kongliga Nåd år 1747 den 17 april uppå Konung Fredriks den förstes födelsedag blev lösgiven. I anledning af nämnda dom måste hans fru och barn förenämde år 1734 ändra både vapen och namn, samt kalla sig Reuterskiöld."

Dömd till fängelse

Ingegärds anteckningar:

"Genom förskotten till amiralitetet samt ett dyrbart husbygge - faderns hus vid Stora Nygatan som han inköpt - hade hans affärer kommit litet i oordning. När han blev räntmästare lånade han pengar ur statskassan. Han var en slags bankir åt kungen och innehade kvitto på 25.000 dukater. Det blev kassabrist och det upptäcktes att han gjort sig skyldig till detta. 1720 sattes han ur tjänstgöring och efter en långvarig rättegång dömdes han 1734 till livstids fängelse och frantogs adelskapet."

Daniel gifte sig med Beata Margaretha Hag på Kungsladugården i Eskilstuna. Hon var dotter till Commissarien uti Reductions och Likvidations commission, Jonas Hag.

Daniel Lagersparre skänkte en ljuskrona till Eds kyrka (utanför Stockholm). Under ljuskronan, på en metallkläpp står:

"Denna ljuskrona är till Guds namns ära samt Eds kyrkas prydnad förärad av överkommisarien vid kongliga amiralitetet i Stockholm Wälborne herr Daniel Lagersparre den 5 september Anno 1719".

Detta var samma år som han blev adlad. Daniel begravdes i denna kyrka, troligen i svärfaderns, Jonas Haghs, grav enligt Ingegärd. Fadern, Sven Hansson d ä Leffler, skall ligga begravd där också.

Källor:

- Matrikel över Svea Rikes Riddare och Adel
- Svenska Ättartal del 2:II
- Ingegärds anteckningar

Margareta Leffler (gift Hellman) 1687 - 1710
min farfars farfars farfars farfars syster

Föräldrar: Sven Hansson d ä och Maria Danielsdotter Miliandra

Syskon: Gundela , Hans Svensson, Daniel (Lagersparre), Henric, Carl,
Sven Svensson , Lars , Hedvig, Simon, Johannes, Anna
Catharina , Peter Magnus, plus ett till född 1705 och 1syskon
som dog liten.

Make: Anders Hellman, sockerbagare i Stockholm

Barn: Sven 1704-1762, Anders 1706-1772, Anna Catharina 1708-
1753

Sönerna var sockerbagare.

Källa:

- Svenska Ättartal IX, Örnberg

Carl Leffler 1690-1725

min farfars farfars farfars farfars bror

Föräldrar: Sven Hansson d ä och Maria Danielsdotter Miliandra

Syskon: Gundela, Hans Svensson 1683-1731, Daniel (Lagersparre),
Margareta, Henric, Carl, Sven Svensson, Lars, Hedvig, Simon
Johannes, Anna, Catharina, Peter Magnus, plus ett till född 1705

och

1barn som dog liten.

Hustru: Catharina Zipora Keyser

Barn: Justina Maria ?-1751, Beata Charlotta 1723-1780

Ålder: 35 år

Källa:

- Svenska Ättartal IX, Örnberg

Johan Leffler död 1709

min farfars farfars farfars farfars kusin

Föräldrar: Hans Hansson d y Leffler och Anna Evertsdotter

Syskon: Barbara?

Maka: Märta Jacobsdotter Egelman, de gifte sig 1696

Barn: Hedvig 1700-, Jeanna Märta 1705-1728, Ebba 1697-?
4 dog små

Johan Leffler var troligen född i Stockholm, eftersom hans far var bryggare där och Johan Leffler står som ägare till en fastighet i Gamla Stån i slutet av 1600-talet.

Borgmästarvalet i Norrköping

"Då Carl Johansson 1707 avled ansåg landshövding Burenskiöld starka skäl föreligga att låta undantagsregeln till 1693 års förordning om magistratsval gälla. Han fann stadens samtliga rådsledamöter olämpliga för en borgmästarpost. Antingen var de för gamla eller

för unga. Kungl Majt borde därför nyttja sin rätt att - åsidosättande magistrat och borgerskap - ge staden en kompetent politiborgmästare. Redan i augusti ingavs underdånigt förslag om utnämning av landssekreteraren Johan Leffler, tidigare kanslist i kammarkollegium. Genom åtskilliga förrättningar i Norrköping, bl a i egenskap av vikarierande landshövding, kände denne staden väl. Magistraten tycks ej ens ha underrättats om det skedda. Under sådana omständigheter blev den av rådet och de 24 gemensamt anställda valförrättningen ett rent spegelfäkteri. Borgerskapets äldste, som överlagt enskilt, framförde namnen Arosius, Leffler och Petter Wetterberg. Bägge Norrköpingsborna undanbad sig dock kandidatur. Även inom magistraten föll några röster på Leffler och Arosius. I övrigt nämndes Clas Johansson, Erik Johansson och Johan Christoffer von Bergen, samtliga liksom Wetterberg rådmän."

"Mer än två veckor före denna procedur, hade Lefflers kungliga fullmakt underskrivits i det svenska fältkansliet i Polen. Leffler installerades i december av landshövdingen i närvaro av magistrat och de 24. Man har svårt att värja sig för intrycket, att Burenskiölds handlande i detta utnämningssärende påverkats av den samtidigt akuta konflikten om tegelbruket. För den enligt landshövdingens mening slappa förvaltningen av detta bar främst Arosius och den bortgångne Carl Johansson ansvaret."

"Med Lefflers utnämning kulminerade länsstyrelsens inflytande över Norrköpings kommunala förvaltning. Bägge borgmästarna var nu f d landssekreterare, bägge stadsnotarierna samt stadskassören tillsatta av landshövdingen. Kassören - och därmed finansförvaltningen - var direkt underställd länschef och landskontor. Rådhuset i Norrköping var snart sagt endast en filial till residenset i Linköping." "Leffler föreslogs uppflyttad till justitieborgmästarposten och politiborgmästartjänsten med rådmannen Johan von Bergen. Magistraten i Norrköping hann således ej ens hålla någon valrådstuga, mycket mindre tillsammans med de 24 nämna några egna kandidater till stadens främsta ämbete."

Johan Leffler ägde:

- * Gården Kristinebo, hemman i Hanekinds härad
- * Karleby, Herrberga socken, Vifolka härad
- * Mörby hemman, Viby socken, Vifolka härad
- * Sjögestad, Valkebo härad
- * Klefsfalls hemman (2st)

Johan Lefflers arbetsuppgifter

- indrivande av skatt från Norrköpingsborna när stadskassan 1706 stod helt tom, ansvarig klarade inte uppgiften

"Länsmännen åtföljde stadens funktionärer då dessa gick ur hus i hus. Tills vidare skulle från exekutionerna undantagas hushåll, i vilka familjefadern för tillfället vistades på annan ort. Exekutionspatrullerna avlade dagligen kl halv nio rapport till Leffler och magistraten om föregående dags förrättningar. En växlande mängd panter - t o m skattskyldigas gångkläder - samlades i en särskild pantbod. Auktion på dessa skulle efter snabbast möjliga uppbudsförfarande anställas. Tillräckligt mycket kontanta medel för sackarnas betalning hade inkommit redan efter 10 dagar - främst emedan borgmästare Carl Johansson mot säkerhet i pantade silver och kopparföremål lånade ut erforderlig belopp. Leffler och hans medhjälpare kunde följaktligen efter förrättat värv lämna Norrköping. Att en bitter eftersmak kvarstod är självklart....."

- ansvarade för 1708 års båtsmansutredning:

"Under sin korta tid som politiborgmästare introducerade Johan Leffler vid 1708 års båtsmansutredning en ny ordning. Hattar, klädesuniform, buldansrock och hängmattor skulle i fortsättningen anskaffas centralt, varigenom större modelltrohet och inbördes likhet vanns".

Källor:

- Svenska Ättartal IX, Örnberg
- Norrköpings Historia
- Frälsegodsens i Sverige under storhetstiden

GENERATION 4

Tidsskildring

När kung Karl X Gustaf dog, 1660, blev makan Hedvig Eleonora änkedrottning, 23 år gammal.

Häxprocesserna pågick under slutet av 1500-talet till början av 1700-talet. Under åren 1666-1676 avrättades i Sverige 300 personer för trolldomssynd, nästan alla var kvinnor. 1000-tals människor anklagades men många fick lägre straff. En kvinna i Sverige brändes levande, övriga halshöggs innan de brändes. Häxerierna ansågs sedermera som ett socialt och mentalt problem.

SVEN HANSSON d ä LEFFLER 1651 - 1721
min farfars farfars farfars farfars far

Föräldrar: Hans Joensson Leffler
Hustru: Maria Danielsdotter Miliandra 1663 - 1705
Syskon: Hans Hansson d y Leffler (Christina, Sara, Anna?)
Barn: Gundela (Gunilla?)1679-1738, Hans Svensson 1683-1731,
 Daniel (Lagersparre) 1685-1749, Margareta 1687-1710, Henric
 1688-?, Carl 1690-1725, Sven Svensson 1691-1718, Lars
 1693-?, Hedvig 1695-? Simon 1698-?, Johannes 1699-?, Anna
 Catharina 1701-?, Peter Magnus 1703-?, plus ett till född 1705 och
1barn som dog liten.
Ålder: 70 år

1651 cirka född i Hyndevad
1668 lärling hos sockerbagaren Abraham Olofsson
1678 burskap som borgare
 vigsel med Maria Molin (Myliander) 1663-efter 1705
1691 hovkonditor hos änkedrottning Hedvig Eleonora
1721 begravd i Eds kyrka

Han ägde hus på Stora Nygatan i Stockholm. Var hovkonditor. Hustrun Maria Myliander var sondotter till kyrkoherden i S:ta Maria Magdalena församling i Stockholm, Laurentius Mattias Myliander, rike herr Lars kallad.

Källor

- Svenska Ättartal, Elgenstierna
- Svenska Ättartal IX, Örnberg

Hans Hansson d y Leffler död 1690
min farfars farfars farfars farfars fars bror

Föräldrar: Hans Joensson Leffler
Bror: Sven Hansson d ä Leffler (Christina, Sara, Anna?)
Hustru: Anna Evertsdotter död 1695,
Barn: Catharina 1670-talet - 1713, (gifte sig 3 ggr - alla bryggare; Lars Ericsson Krus, Johan Åkerlundh, Johan Henric Bartels), Anna 167?-1710, Maria 168?-före 1712, Elisabeth 168?-1712, Magdalena 1684-1722, Hans 168?-omkring 1694, Evert 169?-före 1712

Bryggare i Stockholm - vars släktgren utdog i början av 1700-talet.

"Hans Leffler, död omkring 1688 och begravnen i Södertälje, gift med Ibba Johansdotter och Brita Andersdotter. Var kanske far (eller bror) till: Barbara och Johan, död 1709, kanslist i kmrkoll, landssekreterare i Östergötland 1698 och borgmästare i Norrköping 1708 (Linköping enl annan källa). Gift med Märta Jacobsdotter Egelman, död 1726 i Linköping. Johan hade bl a dottern Hedvig."

Källor:

- Svenska Ättartal IX, Örnberg
- Svenskt biografiskt lexikon

Denne Hans Leffler hade kanske minst tre hustrur. I Svenska adelns ättartal finns inte sonen Johan med, men slutsatsen blir att denne Hans även är far till Johan Leffler, generation 5. Om mina antaganden är fel stämmer inte detta.

Johan Barkhusen
min farfars farfars farfars farfars fars sysling

Föräldrar: Christina Leffler och Henrik Barkhusen
Syskon: Hans?
Hustru: ?
Barn: ?
Ålder: ?

"Hans son (Henrik Barkhusens), Johan, som i barnaår gick i kyller på stadens gator, fick med tiden se sig vida omkring i verlden och genomreste Tyskland, Holland, Belgien, vann rykte för sin stora lärdom och stod i stor nåd hos Carl XI, som han ofta besökte på Kungsör." "Anklagades 1691 att under förebärande af ovisshet om 1677 års löns åtnjutane mot halfva lönen ha tillhandlat sig de öfriges hela årslöner och sedan strax derefter af stadskassan gjort sig betalt för hvarderas hela löner. Följande år begärdes till och med qvarstad å borgmästarens lön för elak hushållning. Märkligt nog har denna Johan Barkhusen skrivit en disputation, de conversatione cum malis."

Källa:

- Arboga krönika, G Bergström

GENERATION 3

Tidsskildring

Regenter i Sverige under 1600-talet var Karl IX, Gustav II Adolf, Kristina, Karl X Gustaf, Karl XI och Karl XII.

Under 1600-talet var Sverige en stormakt. Krigen med Holland, Tyskland, Danmark, Ryssland, Polen, Livland m fl avlöste varandra. Än var man bundsförvant, än fiende.

På 1600-talet ansåg man i Sverige att naturtillgångarna tillhörde kronan. Bönderna betalade arrende till kungen om de ville tillverka järn t ex. 300 nya bruk tillkom i Sverige. Ett medelstort bruk höll igång cirka 300 personer. År 1604 förbjöds järn som inte var sk stångjärn. Holländska entreprenörer anlätades för tillverkningen av stångjärn och svenskarna fick igång en vapenindustri. Hamrarna tystnade först kring år 1800.

På 1640-talet uppstod kritik av bönderna mot att regeringen sålde bort så mycket kronogods. Adeln fick under Gustav II Adolfs regering köpa skattlagd jord, eftersom det behövdes pengar till kriget. Adeln bestod av; grevar, friherrar, riddarklassen och svenneklassen. Adeln var befriad från skatt.

Den sk reduktionen infördes, vilket innebar att man började återföra gods till kronan från adeln.

Sverige inrättade sitt Postverk år 1636. En Henrik Leffler omnämns som postmästare;

"I samband med trafiken må posten nämnas. Postmästare var 1668 Henrik Leffler. Anklagades 1665 af smedsemetet att med otidig ölsalu förföra deras ungdom." "Henrik Leffler, postmästaren, går och ser bedröfvad ut. Ett bref hade kommit, adressadt till 'Knaperbocken'. Så kallades Erik Nilson sunnan. Han fick ock brevet genom Lefflers pojke. Men pojken blev örfilad med frågan: är du utskickader för att skälla på folk? Erik Nilson fick plikta, och pojken gjordes fri för att ha kallat 'knaperbock'." (Källa: Arboga krönika, G Bergström). Det är inte känt hur eller om släktskap föreligger med vår släkt.

År 1663 bodde 14.948 personer i Stockholm.

I mitten av 1600-talet var kontrasten mellan landets fattigdom och magnaternas glans som störst i historien. Det levdes vräkigt och slösades. Officerare som kom hem från krig hade med sig både kapital och husgeråd som de beslagtagit.

Källor:

- Svensk Historia, Alf Henriksson
 - Arboga krönika, G Bergström
- HANS JOENSSON LEFFLER död före 1673
min farfars farfars farfars farfars farfar

Förälder: Joen Hansson Leffler
Barn: Sven Hansson d ä Leffler
Hans Hansson d y Leffler
(ev Christina, Sara, Anna)

"Borgare i Stockholm, skutskeppare och seglade såsom sådan mellan Hyndevad och Stockholm samt mellan dessa orter och västmanlandsstäderna Arboga, Köping och Västerås. "

Källor:

- Svenska Ättartal VI, Elgenstierna
 - Svenska Ättartal IX, Örnberg
-

Simon Danielsson Leffler dog tidigast 1685
min farfars farfars farfars farfars kusin

Föräldrar: Daniel Hansson Leffler
Syskon: ?
Maka: Margareta Henriksdotter Burman
Barn: flera (Henrik?)

Personuppgifter

1666 gifte sig Simon med Margareta Henriksdotter Burman från Arboga. Han uppehöll släktens traditioner som vantmakare vid Hyndevad. I brev 1681 uppger han att hans farfar och far upptagit jorden i Hyndevad "av stubbo". Han efterlämnade flera barn.

1600-talets Hyndevad vid Skogstorp

Vid 1600-talets början låg kronoålkistan tvärs över strömmen strax ovan den plats, där densamma delas av fyra holmar vilka åstadkommo Hyndevadsfallet.

De två närmast västra landet liggande holmarna var bebyggda, den västligaste med en kvarn och en gammal hammarsmedja samt den östligaste med två gamla hammarsmedjor.

I början på 1650-talet föll kronokvarnens dammbyggnad offer för böndernas bärsärkaraseri över Hjälmarevattnets uppstigande på deras åkrar och ängar. Vattensmedjorna antas redan innan dess ha "utrivits". 1662 flyttades kvarnen längre ner i strömmen.

Utefter den vik som bildas av västra stranden låg enligt karta från 1667 en del gårdar, täppor och åkervretar, som hörde till hammarsmedsmästarna Simon Leffler samt Henric och Stephan Lang. Dessa tre hammarsmedjor är med all sannolikhet de vilka 1686 nämns såsom "avlyste och utrevne" samt använts av Reinhold Nilsson, Christopher Nitach och Simon Leffler under den gemensamma benämningen Hyndevads hamrar.

Källor:

- Svenska Ättartal, Elgenstierna
 - Svenskt Biografiskt lexikon
 - Eskilstuna, en svensk märkesstad 2, Knut Hellberg
-

Simon Simonsson Leffler dog 1667
min farfars farfars farfars farfars kusin

Föräldrar: Simon Hansson Leffler
Syskon: ej kända
Maka: Aletta Evertsdotter Drost dog 1668
Barn: 1 son och 1 dotter

Han arbetade som källarbetjant hos kungl majt.

Källa:

- Svenska adelns ättartal, Elgenstierna

Christina Barkhusen (född Leffler) troligen född cirka 1630-40
min farfars farfars farfars farfars farsfars kusin

Föräldrar: Hans Hansson Leffler och Christina Erlitz
Syskon: Anna, (ev Magdalena, Jacob, Simon?)
Make: Henrik Barkhusen
Barn: Johan (Christina, Hans?)

"Till den yttre härligheten af arbogalifvet i 1600-talets senare hälft hörde kungabesöken. Hofvet var ofta här. Carl X bodde hos Barkhusen, som njöt nåden av personlig bekantskap". "Henrik Barkhusen, född i Lybeck, borgmästare, förut bosatt i Malmö, Hamburg, Stockholm och sedan 1638 i Arboga. Han var förtrogen med Carl X, som ofta gästade hans hus."

Källa:

- Arboga krönika, G Bergström

Anna Hising (född Leffler) 1615-1668
min farfars farfars farsfars farfars farfars kusin

Föräldrar: Hans Hansson Leffler och Christina Erlitz
Syskon: Christina (ev Magdalena, Jacob, Simon)
Make: Olof Hising
Barn: ?
Ålder: 53 år

Olof Hising gifte sig med Anna på inrådan av sina föräldrar. Han lät återuppbygga Bergshammars järnbruk, som brann 1667.

Källa:

- Svenska Ättartal III, Elgenstierna

GENERATION 2

Tidsskildring

På 1600-talet fanns fogdar i Sverige. Fogdar utsågs redan på 1400-talet av kungen eller drottningen, för att driva in skatter av undersåtarna till kronan. Det skedde både i form av naturprodukter och pengar. Skatterna gick på den tiden till slottens underhåll och även till krig. Ibland kom tillfälliga pålagor för särskilda ändamål. Det kunde vara för betalning av landområden vid krigsuppgörelser, betalning av "importerade" krigssoldater, som ofta kom från Tyskland.

Ryktbarast är fogden Jösse Eriksson på 1500-talet. Han plågade Dalarnas fattiga bönder med skatter och dagsverken över förmåga. När de inte kunde betala lät han hänga upp männen i rök och spände för deras kvinnor framför hölass.

Fogdarnas maktbefogenheter gentemot undersåtarna var mycket stor och för att fogdarna inte skulle bli så mäktiga att de höjde upprorsfanan, besattes dessa poster med danska och tyska män som var främlingar i sina län.

På 1620-talet lades skatteuppbörden ut på entreprenad till penningstarka finansmän. Kronan fick pengar i förskott och arrendatorerna fick driva in skatterna för egen räkning. (Troligen med ränta, min kommentar). Systemet var mycket impopulärt.

Under 1600-talet var Sverige en stormakt. Krigen avlöste varandra. Sverige var i krig med en rad länder; Holland, Tyskland, Danmark, Ryssland, Polen, Livland m fl. Än var länderna Sveriges bundsförvanter, än var de fiender.

På 1640-talet uppstod kritik mot att regeringen sålde bort kronogods. Kritiken kom från bönderna. Det var nämligen så att adeln fick köpa skattlagd jord. Det behövdes snabba stora pengar till alla krigen.

JOEN HANSSON LEFFLER

min farfars farfars farfars farfars farfars far

Föräldrar: Hans Leffler (stamfadern)
Syskon: Daniel, Simon, Hans.
Hustru: ?
söner: Hans Joensson

Vi är Joens ättlingar. Endast Joens ättlingar har fört namnet Leffler vidare till våra dagar. Övriga grenar är "utdöda".

Källa:

- Svenska Släktkalendern 1950

Daniel Hansson Leffler

min farfars farfars farfars farfars farfars fars bror

Föräldrar: Hans Leffler (stamfadern)
Syskon: Joen, Simon, Hans.
Hustru: ?
Barn: Simon Danielsson Leffler

"Daniel Hansson Leffler innehade en stångjärnshammare vid Rosenholm i Hyndevad (ännu 1646) samt arrenderade en tid efter faderns död 1631, Hyndevads tullkvarn och ålfisket vid Torshälla."

Källor:

- Svenska adelns ättartal, Elgenstierna
- Svenskt biografiskt lexikon

Simon Hansson Leffler dog 1674
min farfars farfars farfars farfars farfars fars bror

Föräldrar: Hans Leffler (stamfadern)
Syskon: Joen Hansson, Daniel Hansson, Hans Hansson d ä
Hustru: okänd, dog 1674
Barn: Simon Simonsson

Stamfaderns tredje son Simon Hansson Leffler blev liksom brodern Daniel hammarsmed och ägde två hamrar vid Rosenholm samt övertog på 1640-talet arrendet av Hyndevads (Fors) kvarn. Hans hustru dog samma år som han själv. Av en karta över Hyndevadsström 1641 framgår att Simon Leffler hade gård och ålkista där i närheten.

Källor:

- Svenska Adelns Ättartal, Elgenstierna
- Karta från 1641

Hans Hansson d ä Leffler 1590-1639
min farfars farfars farfars farfars farfars fars bror

Föräldrar: Hans Leffler (stamfadern)
Syskon: Joen, Daniel, Simon
Hustru: Christina Erlitz
Barn: Christina, Anna (ev Magdalena, Jacob, Simon)

Personuppgifter

Hans Hansson d ä Leffler startade på kungligt initiativ vantmakerier vid Östtuna i Björskog, Ulf Sund (Kungsör) i Torpa, Strömsholm i Kolbäck, och i Arboga under åren 1615 - 1624. Han var inspektor över kungliga vandtmakeriet i Stockholm 1621, sedan faktor i Arboga och fogde i Ulvsunds (Kungsörs) län 1621-1635.

Han arrenderade av kronan, tillsammans med Henrik Hoffricht, Arboga och Ulfunds län, större delen av Österrekarna och Västerrekarna härad, Strömsholms län. Han arrenderade även Vibyholms län och från 1631 Dylta svavelbruk med socknarna Axberg, Hovsta och Kil. Dylta bruk inlöstes av hans svärson Henrik Barkhusen och har gått i arv på dottersidan.

Synes i sitt gifte med Christina Erlitz hava efterlämnat endast döttrar.

"Den forna Kungsgården, n v, doktor Wettergrens gård, med anor från Eriks af Pommern, Margaretas och Rawids dagar, egdes i början af 1600-talet till sin vestra del af Hans Leffler, hvarefter hans måg Henrik Barkhusen, inköpte äfven den östra delen. Sonen Johannes Barkhusen, faderns successor som borgmästare, ärfde gården, som sedan tillföll hans måg Casten Feiff (Carl XII goda vän) och äfven innehades af dennes svåger Ehrenpreuss. Gården kom sedan till släkten Vestén, far och son, derefter till släkten Stenberg, far och son, och derifrån till n v innehafvaren."

"Vandtmakare (till Arboga) inkallades av Gustaf Adolf. Valkuset vid Höjen brann 1624. Föreståndare för vandtmakeriet var vid denna tid Hans Leffler, en orolig sälle, som låg i delo med sitt folk, arrenderade Östtuna och Ulfvesund, var kungsfogde 1633 och fick af Gustaf Adolf södra delen af kungsgården mellan rådhuset och ån, som sedan ärvdes av hans måg Barkhusen. Hans Leffler korsade värja med Melker Plåtslagare och höll på att skrämman livet ur hustrun. Från sin medarrendator af Ulfesund, Anders Håkanson, å vars gård han begärt kvarstad, erhöll han ett brev så börjande: Helsan försandt efter såsom I hafven förtjent. Det skall blifva ett tusand djeflar och en fanens färd, det skole I Hans Leffler förnimma, och slutar: Far vell efter dina trogna rekningars legenhet."

Om Konungsgården eller Arboga Gård

Först byggde Magnus Ladulås ett kloster och mark lades till klostret. Klostrets ägor återtogs senare av kronan. Egendomen hyrdes och förvaltades till en början av kungsfogdarna. År 1545 fick fogden Nils Tuleson egendomen i förläning. År 1551 byggdes egendomen ut och namngavs Arboga Gård och inrättades med bekvämligheter för kungliga personer som vistades där tillfälligt. Många och vackra ägor tillhörde då Arboga Gård. 1564 brann gården och blev inte återuppbyggd, utom vad som behövdes till fogden och folket. Klostret och Kyrkan fanns kvar, vilka var av sten, som användes av de kungliga innan Kungsgården av trä byggdes. Det var inte förrän 1579 som kung Johan III skickade pengar för återuppbyggnad, men det dröjde ett tag.

1595 återgick Kungsgårdens skifte till staden, ägorna 1600. Själva Kungsgårdsmarken lämnades sist till staden att bebygga. Södra delen nere vid ån (där tomten sträckte sig mellan Smedjegatan och ån, Stor- och Järntorget) delades från öster till väster. Den delen skänktes till vantmakaren Hans Leffler, men husen som stod där skulle han betala. Med dessa penningar skulle stenhuset repareras, enligt brev från kung Gustav II Adolf den 24 april 1624.

Kungsfogdarna var de förnämsta i staden, som ägde råda och befalla å statens vägnar. I forna tider var de stora och förnäma män. Kungen själv gjorde upp ersättningen för deras arbetsinsatser. När Kungsgården kom till i Arboga bodde de där mestadelen. Mäster Hans Leffler uppges vara fogde där 1633.

Senare såldes den östra delen av gården för 400 riksdaler till handelsmannen Henrik Barkhusen, som skulle bygga Bryggeri och Mälteri. Pengarna skulle användas till slussbyggnad i Arboga, enligt regeringsbrev den 2 november 1643.

År 1647 då Rådstugugatan i Arboga gjordes iordning, miste Henrik Barkhusen en del av det han köpt av Kungsgårdens tomt, samt en stenbod, vilken skulle rivas. Som ersättning fick Henrik Barkhusen ängen mellan nya och gamla landsvägen och lite annan mark. Kungsgårdens ägor hade nu helt splittrats. Kronan ägde nu bara några få av de ursprungliga delarna.

Om Dylta Bruk

"13 km norr ut från Örebro, först till Dylta kalkbruk och sedan man tagit av till väster, Dylta slott, med svavelkisbrott från 1500-talet (för kruttillverkning). Nu är alla brotten fyllda med det allra blåaste vatten (av vitriol). Före Dylta tillverkades rödfärg. Slakten Åkerhielm har egen kyrkogård på höger hand strax före slottet. Dyltaån flyter från nordväst in i Arbogaån. Dylta= sank, fördjupning."

"Första gången Dylta omnämns är 1558. Då talas om kvarnar som kronans egendom. Efter en tid fann man att det fanns mineraler på egendomen och de innehöll svavel. Kronan anlade ett svavelbruk, på den plats där upptäckten gjordes. En källa uppger tidpunkten 1575 för anläggningen. En annan källa uppger att bruket anlades redan på 1530-talet. På 1570-talet då pesten härjade, tog Johan III med hela sitt hov sin tillflykt hit, då det ansågs att svavelröken skyddade mot farsoten (12.000 människor dog i Stockholm). Det var rikets enda svavelbruk då. 1579 fick Dylta ett oväntat uppsving. Det blev kungaresidens. En kungsgård uppfördes. Kungsgården stod då på samma tomt som nuvarande herrgården."

"Hela Närke var skyldig att lämna understöd i dagsverken, ved- och kolkör osv. Gustaf II Adolf behövde mycket ammunition till sina krig och höll därför ögonen särskilt på Dylta.

Bruksdriften gick med förlust och Gustaf II Adolf beslöt rycka upp bruksdriften och inkallade för ändamålet den holländske specialisten på svavel och vitriolberedning, Hans Leffler. På grund av sina förtjänster fick Hans Leffler 1631 arrendera detsamma mot tionde. Han bodde på bruket i Kungsgården. Ett porträtt som finns återgivet är målat 1633. Leffler innehade bruket i 9 år. 1640 övertogs bruket av Lefflers måg, borgmästaren i Arboga Henrik Barkhusen. År 1649 fick Henrik Barkhusen privilegier å bruket av drottning Kristina, för sig och sina efterkommande, som vederlag för sina omkostnader och arbete. Det var de första bruksprivilegierna, som bildade epok i brukets historia. I privilegiet ingick att den kungliga familjen skulle ha fritt logi på Dylta bruk, då farsoter inträffade i landet. 1654 inlöste Henrik Barkhusen bruket, och blev ensam ägare, men gjorde konkurs på gamla dagar."

"Nuvarande huvudbyggnad är ett ståtligt träslott från 1750-90-talet, senare om- och tillbyggt. En klockstapel bredvid har ägts av borgmästaren Henrik Barckhusen. Svavelbruket las ner 1869. Numera tillverkas endast rödfärg."

Ägare:

1625 genomförpantning Joachim Danckwardt

1631 Hans Leffler

1640 Hans måg Henrik Barkhusen, död 1671, (gift med mästern Hans Lefflers dotter Christina, enligt Ingegärd). Han hade dels sonen Johannes Barkhusen och tydligen

1671 sonen Hans Henriksson Barkhusen (gift med Brita Simonsdotter Funck), som ärvde bruket. Han fick 1680 förnyade och bättre privilegier. Därefter ärvdes bruket av

1691 dottern Anna Christina 1674-1724, gift med Casten Feif 1661-1739, och hennes syskon. Casten Feif adlades 1705 och introducerades 1707. 1708 inlöstes Anna Christinas syskons andelar i Dylta av mannen Casten Feif och han erhöll privilegium på Dylta bruk 1712, men tillträdde inte. 1739 Slutligen ärvdes Dylta av deras yngre dotter med samma namn; Anna Christina 1695-1758, (barnbarns barn till Henrik Barkhusen), gift med Samuel Åkerhielm och blev stammor till ätten Åkerhielm af Margretelund.

Sedan dess har Dylta varit släkten Åkerhielms ägo. Stammodern till ätten Åkerhielm är son-dotter-son-dotter-dotter till vår stamfader.

Källor:

- Svenska Ättartal, Elgenstierna
- Svenska Ättartal IX, Elgenstierna
- Svenskt biografiskt lexikon XV och nr ?
- Slott och herresäten i Sverige (Närke-Västmanland)
- Nerikes herrgårdars krönika 1-6, del 4 s 175-180, Saxon
- Svensk Uppslagsbok
- Arboga Krönika, G Bergström
- Arboga Känning
- Index Svenska Porträtt

GENERATION 1

Tidsskildring

Vid denna tid befann sig Sverige i krig med olika länder. Geografiskt såg Sverige inte då ut som idag. Sverige var ett land med Östersjön i mitten.

Gustaf Wasa hade plundrat kyrkor och kloster. Klostren gjordes om till Kungsgårdar. På slott och kungsgårdar vistades dåtidens kungar, när de reste kors och tvärs genom Sverige under krig, eller i andra ärenden.

Gustaf Wasas insats för Sverige anses stort när det gäller handel. I hans dagar infördes stångjärnssmidet och han kämpade emot det s k osmundsjärnet som tillverkades med en äldre teknik. Under 1540-talet inkallades en del tyska hammarsmeder av honom, men metallgruvan i Bergslagen fanns redan på 1400-talet. En stor del av arbetsgivarna var även då tyskar. Järnet var en viktig förutsättning för alla krig som genomfördes.

På 1590-talet ville man störta omkull arvstronföljden, som införts av Gustaf Wasa. Ungefär samtidigt, 1592, blev kung Sigismund formellt kung i Sverige.

Sigismund återvände efter sin kröning till sitt Polska rike. Sverige skulle i hans fysiska frånvaro styras av olika personer, vilka fick sig tilldelade olika geografiska landområden. Hertig Karl fick Sörmland, Närke, Västmanland m fl områden, men nöjde sig inte. Han tog självsvaldigt på sig att regera Sverige utan kung Sigismunds uttryckliga samtycke.

Hertig Karl gick i Gustaf Wasas spår med att plundra klostren på värdeföremål. Han lät inventera och beivra synden i landet. Det gällde trolldom, hor, svalg, kiv, svordom eller olydnad mot föräldrar och överhet, om sabbaten bröts, gudstjänsten försumrades eller man inte kunde katekesen mm. Alla skulle vara rättrogna lutheraner.

Biskoparna fick listor på syndare och verkställde straffen; prygel med ris och en dusch av iskallt vatten. Det första häxbålet tändes dock på Gustaf Wasas tid, med stöd av bibeln.

1596 uppstod konflikt mellan kung Sigismund och hertig Karl, som var Sigismunds farbror. Efter Karls seger vid Stångebro åt de middag tillsammans i Linköping och talade inte mer om den saken. Men nya krig påbörjades på andra håll.

Hertig Karl blev kung. Han var liksom Gustaf Wasa intresserad av ekonomi och näringsliv. Kung Karl IX anlade Göteborg, som byggdes företrädesvis av inkallade holländare. Han gjorde mycket för järnhanteringen i Bergslagen, som ju till stor del tillhörde hans hertigdöme. Han anlade statliga bruk och gav hjälp åt folk som ville bygga hammarsmedjor. De första vallonerna kom. Han gjorde också mycket på lagstiftningens område alldeles i början av 1600-talet och införde t ex dödsstraff för missbruk av Guds namn, hor med någons hustru, den som bannade sin far eller mor.

År 1609 fick Karl IX slaganfall och landets angelägenheter togs om hand av några rådsherrar. Gustaf Adolf var då 14 år. Krig pågick. Bara 17 år gammal gav sig Gustaf Adolf in i Danmarkskriget. En konungaförsäkran lämnades av Gustaf Adolf före myndighetsåldern.

När Danmarkskriget var över utfästes en lösensumma för Älvsborgs län av danskarna. Den finansierades bl a av lån från holländska finansmän som fick betalt genom

godsavsöndring från kronan. Kriegen skapade en offentlig sektor som tillsammans med skatter, tullar, acciser, lån med gods som säkerhet och utländska bankirer gjorde krigen möjliga.

På 1620-talet fanns inte industrier i de då små städerna, men intresset var stort för manufakturer, som igångsattes av utländska lån. I början av 1610-talet kom två tyska bröder (Struve) och satte upp Sveriges första vantmakeri (klädesfabrik). Louis De Geers inflytande över Sveriges näringsliv satte fart. Han övertog kronans alla vapenfaktorer. Han satte fart på valloninvandringen. De kom från Liège i dåvarande Holland och verkade som hammarsmeder. Deras svenska järn ansågs vara världens näst bästa.

Invandrarna kom till ett land med stark statsmakt och förmodligen med den mest effektiva förvaltningsorganisation som något land på den tiden kunde uppvisa. De inordnades i ett samhälle som var ekonomiskt och kulturellt efterblivet. De stannade kvar i Sverige och blev goda och lika svenska medborgare som någon med ursprunglig svensk härstamning.

HANS LEFFLER - STAMFADERN död 1621 (eller 1631?)
min farfars farfars farfars farfars farfar

Föräldrar: ?
Syskon: ?
Maka: ?
Barn: Joen, Simon, Daniel, Hans, mfl?

När vår stamfar kom till Sverige bodde cirka 10.000 människor i Stockholm, mest utlänningar.

Personuppgifter

Vår stamfader var vandtmakare (klädesfabrikör) och kom troligen från Antwerpen till Örebro på 1590-talet. Där var han 1595-1599. I Eskilstuna anlade han för konungens räkning ett klädesväveri. Därefter arrenderade han Hyndevads tullkvarn, som han återuppbyggde på egen bekostnad. Hyndevad ligger utanför Eskilstuna i Fors socken. Från egen byggd valkvarn, levererade han till den kungliga klädkammaren. I Hyndevad byggde han även smedja. Så småningom fick Hans Hyndevads gård i förläning av Gustaf Adolf.

Hans Leffler bidrog till bergshanteringen under Karl IX:s tid. På 1620-talet arrenderade han kronohemmanen Källby och Vreta i Fors socken samt arrenderade även kronans ålfiske vid Torshälla. Med sin till namnet okända hustru (som gifte om sig med Johan von Soste), hade han söner enligt ovan.

Källor:

- Svenska Släktkalendern 1950
- Svenskt Biografisk lexikon
- Svenska Adelns Ättartal, Elgenstierna
- Jernkontorets ann Ny serie, tidskrift för svenska bergshanteringen 1905.
- Sveriges historia, Alf Henriksson

Slutord

Du som läser berättelserna och känt personerna i generation 10 - 11 kanske tycker att beskrivningarna inte stämmer riktigt. Tänk då på att vi alla upplever situationer och människor olika. Vi hanterar information och minnen olika, utifrån våra egna förväntningar, livserfarenheter och den människosyn vi har.

En del fakta kanske är fel. Jag är tacksam om jag får rättelser. En del uppgifter som hämtats ur vissa källor kan naturligtvis vara oriktiga. Uppgifterna grundar sig ju på gamla register och dokumentationer som naturligtvis kan ha avlästs eller behäftats med skrivfel. Det är oerhört svårt att tyda texter från 1600-1700-talet till exempel. Tyvärr har jag inte kunnat ange exakta källor på allting, då Ingegärd inte alltid försett sina kopior med fullständiga källor.

Innehållet i den här skriften är som tidigare nämnts till största delen taget från Ingegärds material. En del har jag fått av Birgit Lintner under hösten 1993. Min faster Margareta Karlsson har också uppmuntrat mig med denna skrift och läst igenom ett tidigare manus. Jag har tack vare släktmaterialet fått intresse för Svensk Historia och läst lite. Därför har jag tagit in lite historia i skriften, som möjligen kan anknyta till släktingars tidsperiod och arbete.

Arbetet med skriften har fungerat som en slags terapi för mig och som en motvikt till mitt förvärvsarbete. I mitt arbete författar jag skrivelser, utredningar och annat som till sin karaktär huvudsakligen är stel, formell, byråkratisk och ibland juridiskt inriktad. Tyvärr har väl det sättet att skriva smittat av sig en hel del i denna skrift också. Kanske jag någon gång i framtiden lyckas göra om materialet till en roman? Tankar finns hos mig, men det är

ett projekt på lång sikt, mycket lång sikt. Det blir kanske aldrig av.

Idag när det är vanligare med skilsmässor än förr, kan släktnamnet komma att föras vidare av personer som inte alls är släkt med oss. Då kan ingifta kvinnors barn, vars fäder inte har anknytning till Leffler, föra namnet vidare. Det kommer att bli krångligare att släktforska i framtiden.

Nu ska jag gå vidare med egen forskning. Jag vet att det finns en del material i Stockholms Stadsarkiv, som rör generation 4 - 6. Ännu vet jag inte om det kommer att tillföra något. Generation 1 - 3 hoppas jag någon gång kunna leta efter i bland annat Örebro stadsarkiv. Kanske finns det även stadsarkiv i Arboga och Eskilstuna.

Inga Leffler Gelotte _____

Föräldrar: ?
Syskon: ?
Maka: ?
Barn:

